

Advies

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming

Brussel, 28 juni 2018

**Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering
van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming**

Adviesvraag: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming

Adviesvrager: Minister Jo Vandeurzen

Ontvangst adviesvraag: 1 juni 2018

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring raad: 28 juni 2018 in consensus

Contactpersoon: Gunter Naets - gnaets@serv.be

Advies

Situering adviesvraag en –procedure

Op 25 mei 2018 keurde de Vlaamse regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering goed houdende de uitvoering van het decreet van [...] houdende de Vlaamse sociale bescherming. De SAR WGG ontving op 1 juni 2018 een vraag voor advies over dit voorontwerp van besluit.

De raad besprak de adviesvraag op de raadsvergaderingen van 31 mei 2018 en 28 juni 2018.

Het voorliggende advies werd op de raadsvergadering in consensus goedgekeurd op 28 juni 2018.

Inleiding

De raad gaf in het verleden reeds advies over de algemene vorm en inhoud van de Vlaamse sociale bescherming. De visie van de raad over de Vlaamse sociale bescherming vindt u in het advies van 6 september 2017 over het voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse Sociale Bescherming.

Het is niet nodig om deze visie te herhalen in een advies over het besluit van de Vlaamse regering. Het advies van 6 september 2017 gaat als bijlage.

Daarnaast stelt de raad vast dat het voorliggende besluit van de Vlaamse regering heel uitgebreid en technisch van aard is.

Tot slot wenst de raad dat er tijdig duidelijkheid is over de uitvoering van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming. Heel wat regelgeving die hiervoor in het voorliggende besluit van de Vlaamse regering werd opgenomen, zal eerstdaags al van kracht worden. Hoe sneller duidelijkheid kan geboden worden aan de actoren en gebruikers in de Vlaamse sociale bescherming hoe beter. Dit besluit moet dan ook spoedig afgerond en gepubliceerd worden.

Gelet op al het voorgaande en omwille van de korte adviestermijn beslist de raad om over dit besluit zijn advisering te beperken tot het maken van een aantal (technische) opmerkingen, zonder een algemene appreciatie over het besluit uit te spreken. Deze opmerkingen zijn gebundeld per artikel van het besluit.

Opmerkingen

Boek 1. Gemeenschappelijke basisbepalingen

Artikel 1

In dit artikel wordt 'kind' niet gedefinieerd. Er treedt echter verwarring op, omdat het woord kind enerzijds verwijst naar de leeftijd en anderzijds naar afmetingen of maten.

Als men in deze regelgeving bijvoorbeeld spreekt over een kinderrolstoel dan heeft men het allicht niet over "leeftijd"-gebonden stoelen, maar bepaalde maten (zitbreedte of -diepte).

Artikel 2

Verpleegkundigen die vóór het academiejaar 2004-2005 de graad van gegradueerde behaalden, werden nadien gerechtigd om de titel van bachelor te voeren.

Daarnaast wordt een gegradueerde verpleegkundige vandaag – ook in het voorliggende besluit – begrepen als een persoon die beschikt over een diploma van gegradueerde in de verpleegkunde, uitgereikt in het hoger beroepsonderwijs.

Het dubbel gebruik van de term gegradueerde zorgt voor verwarring en misverstanden. De raad vraagt om deze verwarring weg te nemen.

Artikelen 38 en volgende

In het hoofdstuk 6 wordt de ombudsfunctie geregeld. De raad vraagt zich af waarom er naast de bestaande ombudsdiensten er in dit besluit een bijkomende ombudsfunctie wordt geïnstalleerd. Was het niet beter geweest om deze ombudsfunctie te integreren bij de bestaande ombudsdienst(en)?

Boek 2. Zorggebonden financiering

DEEL II Tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen

We vermoeden dat er nog een aantal correcties horen te gebeuren in de bijlage 3 van het besluit, gezien het feit dat wat momenteel bestaat aan cumulmogelijkheden voor personen met een handicap ook in de toekomst moet mogelijk blijven, en dit om de kwaliteit van leven te vrijwaren. Uiteraard moet er over gewaakt worden dat de mobiliteitshulpmiddelen performant ingezet worden.

Boek 3. Tegemoetkomingen voor zorg in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf of dagverzorgingscentra

Artikel 417

Deze bepaling koppelt de tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum en een centrum voor kortverblijf aan voorwaarden, zoals het naleven van de financieringsnormen. In het bestaande financieringsbesluit wordt enkel een vermindering van de tegemoetkoming voorzien als het woonzorgcentrum niet voldoet aan de financieringsnormen.

Wat betekent de nieuwe regelgeving die in het besluit ingeschreven is voor de voorzieningen in de toekomst?

Art. 419

De tegemoetkoming voor zorg in woonzorgcentra zonder bijkomende erkenning wordt toegekend aan de gebruiker die onder andere op de datum van de aanmelding en op de datum van de verblijfsdag de verschuldigde premies voor de Vlaamse sociale bescherming voor de voorgaande jaren moet betaald hebben, conform artikel 112.

De raad heeft hierover enkele praktische vragen:

- Hoe zal de praktische uitwerking van deze bepaling in zijn werk gaan (vb. communicatie via de zorgkassentoepassing)?
- In het geval van onbetaalde premies:
 - Kan dit met terugwerkende kracht tot de dag van opname rechtgezet worden?
 - Welke doorlooptijd is nodig om dit in orde te brengen?
 - Over hoeveel voorgaande jaren gaat het (kan men onbepikt in de tijd terug gaan)?

Art. 428

De raad vraagt om in artikel 428 toe te voegen: "het paramedisch personeel en alle andere personeelsleden".

Het paramedisch personeel (kinesitherapeut, ergotherapeut of logopedist) staat apart vermeld in de personeelsnormen (Art. 430). Ook voor de andere personeelsleden dienen de sectorale loon- en arbeidsvoorwaarden gevolgd te worden. Deze loon- en arbeidsvoorwaarden zijn gevat in Collectieve Arbeidsovereenkomsten die bij KB algemeen bindend zijn verklaard en dus toegepast moeten worden.

Art. 430

De raad wenst in dit artikel met betrekking tot de entiteiten woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning in te voegen dat ook verpleegkundigen referentiepersoon voor palliatieve zorg kunnen zijn. Daarom vraag de raad om in de tekst van dit artikel in 1°d), 2°e)

en 3°e) de onderstreepte tekst in te voegen: 1,10 lid van het personeel voor reactivering dat of verpleegkundige die een bekwaaming heeft in palliatieve zorg.

Art. 433

De raad vraagt zich af of voor de dagverzorgingscentra de lijst van art. 475 §2, 2° ook (deels) moet toegevoegd worden.

Artikel 453

Artikel 453 bepaalt welke gegevens er in een elektronische vragenlijst moeten ingegeven worden. Dit artikel bevat geen sanctiebepaling. Het zou goed zijn om in het besluit een sanctiebepaling toe te voegen met betrekking tot de regeling van de financiering van de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra.

Voorzieningen moeten al hun personeelsgegevens en gegevens rond bewonersprofielen jaarlijks doorgeven. Daarvoor bestaat een webapplicatie. Op basis van de input in deze webapplicatie wordt de overheidsfinanciering berekend. Indien voorzieningen opzettelijk deze webapplicatie fout invullen (bijvoorbeeld om zo hun financiering te optimaliseren) moeten zij gesanctioneerd kunnen worden. Dit om misbruik te voorkomen. Indien de zorginspectie of het Vlaams Agentschap op 'misbruik' botsen, kunnen ze niet handelen, want er is geen sanctiebepaling.

Artikel 453, 8°

De raad merkt op dat er onduidelijkheid blijft bestaan rond de coma-bewoners in de woonzorgcentra. Dit bleef een federale bevoegdheid. Hoe moet dit nu praktisch lopen, gezien de coma- bewoners wel een onderdeel vormen van de huidige berekening van het RIZIV- instellingsforfait?

Art. 474, 7°

Er moet nagekeken worden of de jaarlijkse attractiviteitspremie van 619,19 euro niet 647,53 euro moet zijn (index 2017).

Art. 475 §2, 2°

De raad vraagt zich af of "het personeel dat gefinancierd wordt via de jobcreatie van het sociaal akkoord 2013" niet best toegevoegd wordt aan deze lijst.

Art. 504

Voor wat de financiering betreft voor het personeel in een centrum voor kortverblijf met een bijkomende erkenning is het niet duidelijk welke rekenformule er zal gebruikt worden om dit om te zetten in een bedrag dat geïntegreerd wordt in het dagforfait.

Art. 521 §4

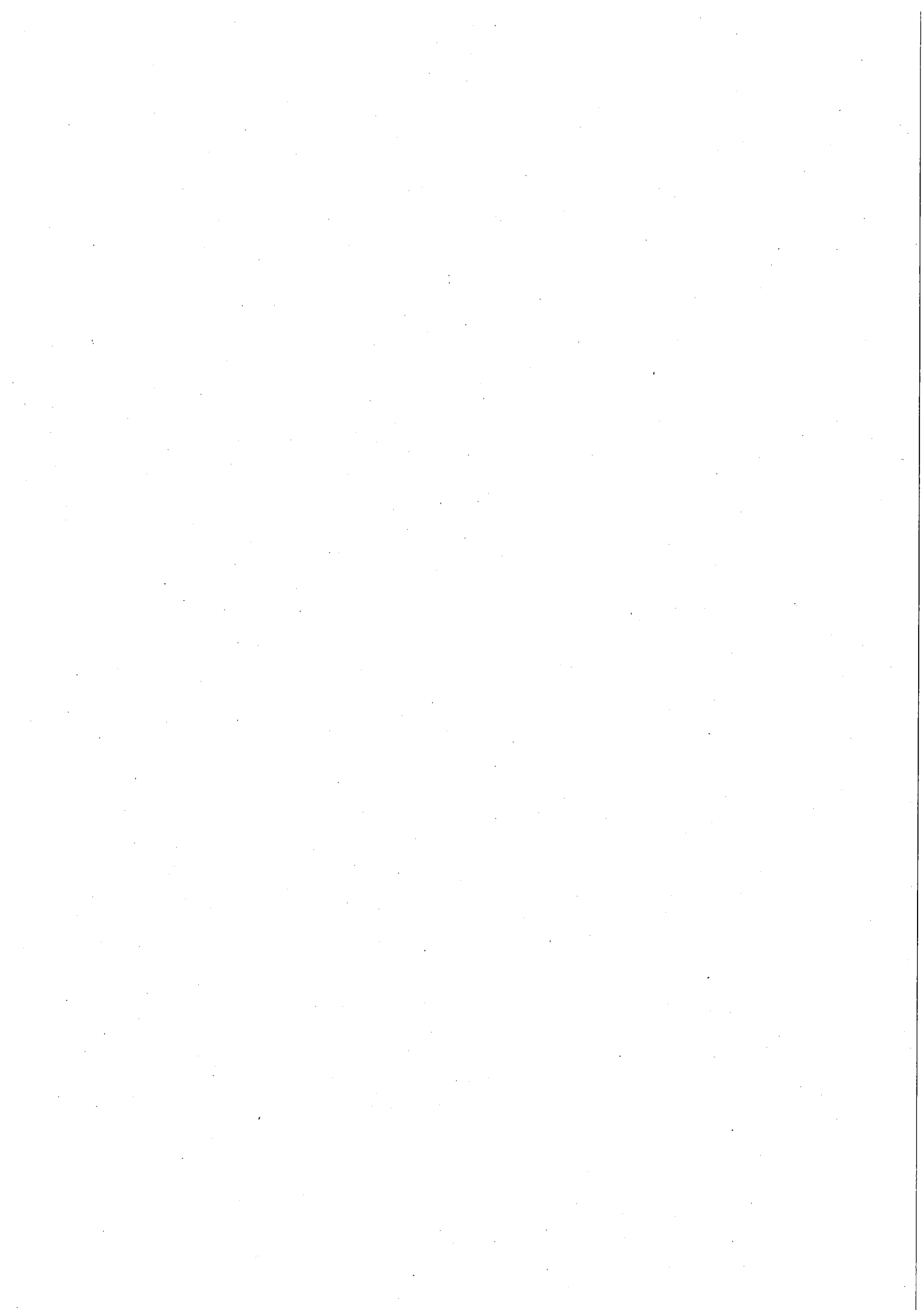
De maandelijks individuele kostennota's moeten correct en volledig worden ingevuld, bij gebreke waarvan ze worden geweigerd en teruggestuurd naar de betreffende zorgvoorziening.

De individuele kostennota's moeten in overeenstemming zijn met de voorwaarden inzake de toekenning van de gefactureerde tegemoetkomingen, vermeld in het decreet van [...] en in dit besluit.

De onderdelen van de individuele kostennota die niet in overeenstemming zijn met de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, worden verworpen.

De raad heeft enkele praktische vragen over de voorgaande bepaling in het besluit:

- Binnen welke termijn moet de weigering kenbaar gemaakt worden aan de zorgvoorziening? Is hierrond een bepaling opgenomen in het besluit?
- In welke situaties wordt een individuele kostennota geweigerd en teruggestuurd, en in welke situaties worden de onderdelen die niet in overeenstemming zijn, verworpen?
- Is er een alternatief plan voor wanneer de digitale facturatie pas later in 2019 van start kan gaan?

Advies

Voorontwerp uitvoeringsbesluit over de Vlaamse Sociale Bescherming

Brussel, 2 juli 2018

Voorontwerp uitvoeringsbesluit over de Vlaamse Sociale Bescherming

Adviesvraag: voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van (...) houdende de Vlaamse Sociale Bescherming

Adviesvrager: Jo Vandeurzen

Ontvangst adviesvraag: 1 juni 2018

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 2 juli 2018

Contactpersoon: Kristel Bogaerts - kbogaerts@serv.be

De heer Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL

contactpersoon
Kristel Bogaerts
kbogaerts@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20180702_uitvoeringsbesluit_VSB_kb

Brussel
2 juli 2018

Voorontwerp uitvoeringsbesluit Vlaamse Sociale Bescherming

Mijnheer de minister

De SERV houdt in dit selectieve advies een aantal elementen met sociaal-economische relevantie tegen het licht.

De SERV ondersteunt in dat opzicht graag de voorziene continuïteit en coördinatie die dit uitvoeringsbesluit biedt aan de zorgvragers en de zorgaanbieders, maar door die focus gaat dit besluit wel voorbij aan belangrijke kansen om de regelgeving te vereenvoudigen en aan te passen aan nieuwe noden.

De sociale akkoorden die federaal met de sector gesloten zijn en nu overgeheveld worden, moeten gehandhaafd blijven om een duurzaam personeelsbeleid en kwalitatieve zorg mogelijk te houden.

De SERV toont zich in dit advies bezorgd over de uitblijvende bepalingen over de dagprijs en de elementen die daar minimaal in vervat moeten zitten.

De SERV vraagt verder om de voorgestelde operationalisering van 'behartenswaardigheid' via de armoederisicodrempel aan de te passen en gebruik te maken van een inkomenstoets en inkomensgrenzen die voor dat doel worden ontworpen en gevaloriseerd. Dat moet automatische en semi-automatische toekenning van rechten faciliteren.

Verder vraagt de SERV nog verduidelijking over het samenspel van de sectorale adviescommissies en de Vlaamse Raad WVG wat betreft afspraken rond de beleidsadvisering en over het nut en de onderbouwing van de investeringstoelage voor de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen.

Voorontwerp uitvoeringsbesluit over de Vlaamse Sociale Bescherming

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

Inhoud

Inhoud	5
Krachtlijnen	6
Advies	8
1 Situering.....	8
2 Noodzakelijke continuïteit leidt ook tot gemiste kansen	8
3 Dagprijsbeleid blijft onduidelijk.....	9
4 Operationalisering behartenswaardigheid verbeteren.....	10
5 Sociale akkoorden maken integraal deel uit van de financiering van de voorzieningen	13
6 Organisatie van toekomstig beleid en financiering.....	14
7 Artikelsgewijze opmerkingen.....	15

Krachtlijnen

■ Noodzakelijke continuïteit leidt ook tot gemiste kansen

De SERV ondersteunt graag de voorziene continuïteit en coördinatie die dit uitvoeringsbesluit biedt aan de zorgvragers en de zorgaanbieders, maar door die focus gaat de Vlaamse Regering wel voorbij aan belangrijke kansen om de regelgeving te vereenvoudigen en aan te passen aan nieuwe noden. Voorbeelden zijn de vereenvoudiging van de financiering van de zorgvoorzieningen, de administratieve procedures, de medezeggenschap zorgvragers en extra sociale correcties.

■ Dagprijsbeleid blijft onduidelijk

Het uitvoeringsbesluit zet alvast een belangrijke stap rond het melden van bijkomende kostprijs-elementen en het uitsluiten van zorgkosten, maar duidelijkheid over de elementen die minimaal deel moeten uitmaken van de dagprijs wordt nog steeds niet geboden.

Voor de SERV is het belangrijk dat in de monitoring, het onderzoek en de uiteindelijke dagprijsreglementering een onderscheid gemaakt wordt tussen essentiële elementen die minimaal voor iedereen moeten gelden (woon- en leefkwaliteit, voeding en animatie) en comfortelementen die daarbovenop een vrije keuze zijn van de bewoners. De zorg en zorggerelateerde kost horen niet thuis in de dagprijsreglementering.

■ Operationalisering behartenswaardigheid verbeteren

De SERV vindt maatregelen die de opname van rechten of zorg door kwetsbare groepen helpen garanderen belangrijk. Dat moet op een goede manier worden geoperationaliseerd. De SERV is geen voorstander van de armoederisicodrempel als maatstaf om toegang tot bepaalde rechten te verlenen. Een maatstaf om behoeftige of behartenswaardige situaties te identificeren met het oog op de toekenning van sociale voordelen moet voor dat doel worden ontworpen en gevaloriseerd. De SERV vraagt daarom om verder onderzoek te voeren naar een instrument dat aan drie voorwaarden voldoet met name : een basisgrens behartenswaardigheid, een bijhorende gezinsmodulering en de evolutie van de inkomensgrenzen over de tijd. In de plaats van een relatieve armoedelij zijn de referentiebudgetmethode of de inkomenstoets van de school- en studietoelagen zeker te onderzoeken pisten. Dit bijkomend onderzoek mag de tijdige inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit niet in de weg staan Het uitvoeringsbesluit moet overeenkomstig de onderzoeksaanbevelingen aangepast worden.

Een inkomenstoetsing met een individuele benadering blijft altijd nodig. Voor de SERV is een bepaling van behartenswaardigheid mogelijk op twee manieren. Ten eerste kan dit via een automatische rechtentoekenning of toekenning van rechtswege. Daarvoor wordt de toekenning voorzien via een lijst met sociale statuten of sociale rechten waarvan wordt onderbouwd dat ze zeker aan de vooropgestelde definitie van behartenswaardigheid voldoen en waarvoor al een inkomenstoetsing gebeurde, zoals bijvoorbeeld het leefloon. Die lijst moet onderbouwd en afgestemd zijn op de vastgelegde methode van inkomenstoetsing en de bijhorende inkomensgrenzen. Ten tweede is ook een semi-automatische toekenning van rechten mogelijk. Bij deze toekenningswijze wordt op basis van een aantal indicatoren knipperlichten in werking gesteld die leiden naar een pro-actieve contactname van gezinnen met toetsing van de inkomens en de definitie van behartenswaardigheid.

■ **Sociale akkoorden maken integraal deel uit van de financiering van de voorzieningen**

Het is voor de SERV belangrijk dat het 'derde luik', dat bestaat uit alle sociale akkoorden die federaal met de sector gesloten zijn en nu overgeheveld worden, gehandhaafd blijft. Deze sociale akkoorden maken voor de sociale partners integraal deel uit van de financiering van de zorgaanbieders en maakt het mogelijk om een duurzaam personeelsbeleid te voeren en kwalitatieve zorg te verlenen. Dit maakt ook deel uit van een beleid van zorgprognose en -programmatische dat voorziet in een toereikend, divers en kwalitatief aanbod van de verschillende zorg- en ondersteuningsvormen.

■ **Organisatie van toekomstig beleidsadvies**

De raad vraagt om verder na te denken over, en te verduidelijken en vast te leggen wat, de verhouding tussen de sectorale adviescommissies en de Vlaamse Raad WVG is en over de specifieke taken die ze ieder toegewezen kregen. Er is een afstemming nodig in beide richtingen.

■ **Nut investeringstoeslag in vraag gesteld**

De SERV vraagt zich af waarom een extra ondersteuning nodig is voor de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen bij de omschakeling van het koopstelsel naar het verhuurstelsel. De raad stelt zich bijgevolg ernstige vragen bij de 'investeringstoeslag' die uitgewerkt is voor deze verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen.

Advies

1 Situering

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van (...) houdende de Vlaamse Sociale Bescherming geeft uitvoering aan de bepalingen in het decreet houdende de Vlaamse Sociale Bescherming, zoals het werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 2 mei 2018.

Dit voorontwerp van besluit regelt naast algemene werking van de verschillende aspecten van de volksverzekering in hoofdzaak de uitvoering van de zorgbudgetten (zorgbudget voor de zwaar zorgbehoevenden, zorgbudget voor ouderen met zorgnood en het basisondersteuningsbudget), de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen en de tegemoetkomingen (zorgtickets) voor zorg in de woonzorgcentra, de centra voor kortverblijf en de dagverzorgingscentra.

De SERV houdt in dit selectieve advies een aantal elementen met sociaal-economische relevantie tegen het licht.

De eerdere aanbevelingen van de SERV rond deze materie, met name over de conceptnota Vlaamse sociale bescherming¹, het voorontwerp van Decreet Vlaamse sociale bescherming², de conceptnota Residentiële ouderzorg³ en het voorontwerp van decreet betreffende de woonzorg⁴, blijven gelden. In het bijzonder zijn de praktische aanbevelingen bij het voorontwerp van decreet over VSB rond beschermende maatregelen nuttig om in herinnering te brengen.

2 Noodzakelijke continuïteit leidt ook tot gemiste kansen

Met dit uitvoeringsbesluit worden belangrijke lacunes in de bestaande regelgeving en bepalingen die nog onduidelijk waren in het Decreet over de Vlaamse sociale bescherming opgevuld. Zo staat de raad positief ten opzichte van het uitklaren van de situatie van de uitgaande grensarbeiders, de inwoners van het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad, de personen die niet onderworpen zijn aan de Belgische sociale zekerheid, EU-studenten, het afschaffen van de carenperiode in palliatieve omstandigheden enz.

Daarnaast zet de Vlaamse Regering, door grote delen federale wetgeving enerzijds en bepalingen die nu verspreid zijn in andere uitvoeringsbesluiten anderzijds over te nemen in dit omvattende uitvoeringsbesluit, in grote mate in op continuïteit. Zo biedt ze aan de zorgvragers en de zorgvoorzieningen de nodige zekerheden op het vlak van dienst- en zorgverlening, verstrekken van tegemoetkomingen en de financiering van de voorzieningen.

¹ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-conceptnota-vlaamse-sociale-bescherming>, 28 september 2015

² <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-voorontwerp-decreet-vsbs>, 11 september 2017

³ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-conceptnota-residentiële-ouderzorg>, 5 februari 2018

⁴ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-voorontwerp-decreet-woonzorg>, 28 mei 2018

De SERV ondersteunt uiteraard de voorziene continuïteit en coördinatie, maar door die focus gaat de Vlaamse Regering wel voorbij aan belangrijke kansen om de regelgeving te vereenvoudigen en aan te passen aan nieuwe noden. De raad denkt daarbij niet alleen aan de vereenvoudiging van de financiering van de zorgvoorzieningen en van de administratieve procedures en het uitbouwen van garanties voor medezeggenschap van de zorgvragers voor de inzet van hun zorgtickets (co-besluitvormingsprocessen), maar ook aan de uitwerking van een Maximumfactuur (MAF) voor thuiszorg en ouderen of de uitvoering van sociale correcties op de eigen bijdragen in de ouderenzorg.

Een aantal van de opgenomen bepalingen wijzigen de erkenningsnormen van de WZC en de DVC. De SERV stelt zich de vraag of deze wijzigingsbepalingen voor erkenningsnormen niet eerder thuis horen in de uitvoeringsbesluiten bij het woonzorgdecreet, in plaats van in het voorliggende uitvoeringsbesluit.

3 Dagprijsbeleid blijft onduidelijk

In eerder advies toonde de SERV zich al bezorgd over het dagprijsbeleid dat de voorzieningen mogen voeren⁵. Ook dit uitvoeringsbesluit geeft voor de Raad onvoldoende bijkomende verduidelijking bij wat bepaald werd in decreet van (...) over Vlaamse sociale bescherming en in het (voorontwerp van) decreet betreffende de woonzorg. Er wordt nog steeds een ruime delegatie aan de minister gegeven om de elementen te bepalen die minimaal deel moeten uitmaken van de dagprijs.

Voor de SERV blijft⁶ het belangrijk dat in de monitoring, het onderzoek en de uiteindelijke dagprijsreglementering een onderscheid gemaakt wordt tussen essentiële elementen die minimaal voor iedereen moeten gelden (woon- en leefkwaliteit, voeding en animatie) en comfortelementen die daarbovenop een vrije keuze zijn van de bewoners. De zorg en zorggerelateerde kost hoort niet thuis in de dagprijsreglementering. Artikelen 509 en 510 zetten in die richting al wel een belangrijke stap rond het melden van bijkomende kostprijs-elementen en het uitsluiten van zorgkosten.

De SERV vraagt om de uitvoering van de bepalingen rond dagprijsreglementering goed te monitoren en de nodige controles en inspecties uit te laten voeren.

De SERV blijft⁷ er ook van overtuigd dat de overheid enerzijds en de sector anderzijds nog stappen moeten zetten om de transparantie en monitoring van de prijszetting te verbeteren, o.a. via de ontwikkeling van uniforme financiële indicatoren, werkafspraken en het dissemineren van goede praktijken en instrumenten.

De SERV blijft daarin de aanbevelingen van Pacolet en De Coninck (2016)⁸ rond beleidsinformatie en transparantie van de voorzieningen ondersteunen. Dat houdt onder andere

⁵ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-voorontwerp-decreet-woonzorg>, 28 mei 2018

⁶ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-voorontwerp-decreet-woonzorg>, 28 mei 2018

⁷ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-voorontwerp-decreet-woonzorg>, 28 mei 2018

⁸ Pacolet, J. & De Coninck, A. (2016). De financiering van de residentiële ouderenzorg. Het perspectief van de voorzieningen. Steunpunt WVG rapport 31.

in dat er nood is aan een gedetailleerd en uniform rekeningenstelsel voor de sector, zowel voor de private als voor de openbare initiatieven. Ook de meer gedetailleerde (analytische) boekhoudingen op niveau van de voorzieningen en op niveau van de activiteitencentra moeten opvraagbaar zijn.

Het initiatief van de minister via een opdracht aan de Universiteit Gent om een voorstel uit te werken voor een eenvormig boekhoudkundig plan voor de woonzorgcentra vindt de SERV alvast een positieve stap om de financiële transparantie in de sector te verhogen. De raad kijkt alvast uit naar het resultaat van deze opdracht.

4 Operationalisering behartenswaardigheid verbeteren

De SERV vindt maatregelen die de opname van rechten of zorg door kwetsbare groepen helpen garanderen, belangrijk. Dat moet evenwel op een goede manier worden geoperationaliseerd. De SERV is geen voorstander van de armoederisicodrempel als maatstaf om toegang tot bepaalde rechten te verlenen. Een maatstaf om behoeftige of behartenswaardige situaties te identificeren met het oog op de toekenning van sociale voordelen moet voor dat doel worden ontworpen en gevaloriseerd. De SERV vraagt daarom om rond de afbakening van behartenswaardigheid verder onderzoek te voeren naar een instrument dat aan drie voorwaarden rond een basisgrens behartenswaardigheid, een bijhorende gezinsmodulering en de evolutie van de inkomensgrenzen over de tijd voldoet. In de plaats van een relatieve armoedelij zijn de referentiebudgetmethode⁹ of de inkomensstoets van de school- en studietoelagen zeker te onderzoeken pisten. Dit bijkomend onderzoek mag de tijdige inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit niet in de weg staan. Het uitvoeringsbesluit moet overeenkomstig de onderzoeksaanbevelingen aangepast worden.

Een inkomensstoetsing met een individuele benadering blijft altijd nodig. Voor de SERV is een bepaling van behartenswaardigheid mogelijk op twee manieren. Ten eerste kan dit via een automatische rechtentoeckenning of toekenning van rechtswege. Daarvoor wordt de toekenning voorzien via een lijst met sociale statuten of sociale rechten waarvan wordt onderbouwd dat ze zeker aan de vooropgestelde definitie van behartenswaardigheid voldoen en waarvoor al een inkomensstoetsing gebeurde, zoals bijvoorbeeld het leefloon. Die lijst moet onderbouwd en afgestemd zijn op de vastgelegde methode van inkomensstoetsing en de bijhorende inkomensgrenzen. Ten tweede is ook een semi-automatische toekenning van rechten mogelijk. Bij deze toekenningswijze wordt op basis van een aantal indicatoren knipperlichten in werking gesteld die leiden naar een pro-actieve contactname van gezinnen met toetsing van de inkomens aan de definitie van behartenswaardigheid.

Behartenswaardigheid goed definiëren

Om behartenswaardigheid af te bakenen moet een instrument gebruikt worden dat voldoet aan 3 criteria: (1) er moet een goede basisgrens voor behartenswaardigheid beschikbaar zijn die

<https://steunpuntwvg.be/images/rapporten-en-werknotas/financiering-residentiele-ouderenzorg>

⁹ Storms, B. (2012). Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie. Doctoraal proefschrift. Universiteit Antwerpen. <http://www.centrumvoorsociaalbeleid.be/sites/default/files/doctoraat%20Berenice%20Storms.pdf>

weergeeft wat een alleenstaande nodig heeft om menswaardig te participeren aan de samenleving, (2) er moet een methode zijn van gezinsmodulering zodat voor verschillende gezinsconfiguraties de grens aangepast kan worden en (3) er moet worden bepaald hoe men die grens over de tijd laat evolueren, rekening houdend met de evolutie van prijzen en welvaart.

De aangehaalde armoederisicodrempel op basis van SILC is voor de SERV geen duidelijk noch een eenduidig toepasbaar concept voor de toekenning van bepaalde rechten om minstens 4 redenen.

- Ten eerste gaat het hier over een relatieve armoedemaatstaf: 60% van het mediaan beschikbare inkomen op individueel niveau. Een relatieve armoedemaatstaf geeft geen indicatie van de levensstandaard van een persoon met een inkomen dat gelijk is aan deze armoederisicodrempel en geeft ook geen uitsluitsel over de toereikendheid van het gezinsinkomen om een menswaardig leven te leiden. Het zegt enkel iets over de afstand tot het mediaan inkomen. Daarmee voldoet de armoederisicodrempel op basis van SILC niet aan de eerste voorwaarde van een degelijke basisgrens.
- Ten tweede stelt zich ook de vraag naar de toepasbaarheid voor diverse gezinssamenstellingen. Binnen de EC_SILC methode wordt gebruik gemaakt van de OECD equivalentiesschaal¹⁰. Dit is een erg ruwe schaal, die geen rekening kan houden met bijvoorbeeld de huisvestingssituatie van de gezinnen (huren-sociaal huren-eigendom). Daarmee wordt er geen antwoord geboden op de tweede basisvoorwaarde.
- Ten derde kan men op basis van de armoederisicodrempel geen regels vaststellen voor de evolutie over de tijd. De armoederisicodrempel is gebaseerd op enquêtegegevens, via gerapporteerde netto beschikbare gezinsinkomens¹¹ en gezinssamenstellingen. Daardoor is dit gegeven gevoelig voor over- of onderrapportering van inkomens, non-respons, wijzigingen in gezinssamenstelling, economische schokken (prijzen en lonen) en de steekproefsamenstelling (bepaalde groepen zijn bv. minder of niet vertegenwoordigd in de steekproef). Een stijging van de armoederisicodrempel wil niet per definitie zeggen dat er meer inkomen nodig is om uit armoede te blijven, of vice versa. Ook aan de derde basisvoorwaarde wordt bijgevolg niet voldaan.
- Ten vierde hebben armoedelijnen per definitie niet als doel om behoeftigheid of behartenswaardigheid af te bakenen voor het toekennen van bepaalde rechten. Armoedelijnen zijn ontworpen en worden gebruikt voor de bepaling van de omvang van de armoede in onze samenleving, de identificatie van groepen en categorieën die een hoog armoederisico lopen, de meting van de evolutie van de armoede over de tijd heen en de

¹⁰ Deze schaal kent een waarde '1' toe aan het eerste gezinslid, een waarde '0,5' aan alle andere gezinsleden van 14 jaar of ouder en een waarde '0,3' aan kinderen onder 14 jaar. De som van deze waarden, vermenigvuldigd met de armoederisicodrempel voor een alleenstaande vormt dan de armoederisicodrempel voor een specifiek gezin. Zie voor meer informatie: <http://www.oecd.org/eco/growth/OECD-Note-EquivalenceScales.pdf>

¹¹ Het netto beschikbare gezinsinkomen omvat ondermeer het netto arbeidsinkomen (lonen, inkomsten van zelfstandigen), netto werkloosheidsuitkering, netto uitkering wegens ouderschap, loopbaanonderbreking e.d., netto ziekte- of invaliditeitsuitkering, netto wettelijk pensioen, netto pensioen uit bedrijfsfonds e.d., leefloon, studiebeurzen, huurinkomsten, kinderbijslag en/of schoolpremie, ontvangen alimentatiegelden (+), betaalde alimentatiegelden (-), opbrengsten uit vermogen, terugbetaling (+) door of bijbetaling (-) aan de belastingen, en opbrengsten uit "zwart werk". Onder netto wordt verstaan: na aftrek van sociale bijdragen en voorheffing, dus het bedrag dat u feitelijk ontvangt.

beoordeling of sociale uitkeringen voldoende hoog zijn om aan de armoede te kunnen ontsnappen. Deze vier doelstellingen vormen allen onderdeel van het bredere kader van het onderzoek naar de doelmatigheid van het sociaal beleid, en dan vooral van de inkomenstransfers in de sociale zekerheid in ruime zin.¹²

De SERV vraagt daarom om rond de afbakening van behartenswaardigheid verder onderzoek te voeren naar een instrument dat aan drie voorwaarden voldoet met name : een basisgrens behartenswaardigheid, een bijhorende gezinsmodulering en de evolutie van de inkomensgrenzen over de tijd. In de plaats van een relatieve armoedelijijn zijn de referentiebudgetmethode¹³ of de inkomensstoetsing en -grenzen bij de studietoelagen zeker te onderzoeken pistes. De referentiebudgetten worden nu door bepaalde OCMW's al ingezet om aanvullende steun te berekenen.

Een inkomensstoetsing blijft nodig, onafhankelijk van de gehanteerde grens

Het hanteren van welke inkomensgrens dan ook als beoordelingscriterium vervangt het uitvoeren van een inkomensstoetsing niet. Een uitvoerige inkomensstoetsing en individuele beoordeling op basis van objectieve criteria zal los van de gehanteerde inkomensgrens altijd nodig blijven.

Op dit moment worden er voor verschillende bijstandsregelingen of voor het toekennen van bepaalde voordelen (bv. verhoogde verzekeringstegemoetkomingen, studiebeurzen, ...) al inkomensstoetsen uitgevoerd. Met het oog op het hergebruik van gegevens (toepassing van het "Only-Once" principe en maximaal het delen van gegevens die beschikbaar zijn bij verschillende instellingen of intermediairen, zowel op individueel als op gezinsniveau) en het streven naar een (semi-) automatische toekenning van rechten, adviseert de SERV in de eerste plaats om de bestaande parameters of instrumenten voor inkomensevaluatie zo veel mogelijk te hergebruiken.

Onderzoek van Van Lancker¹⁴ e.a. naar inkomensstoetsing in de kinderbijslag toont ook aan dat een rechtvaardige inkomensstoets en automatische toekenning van rechten best gecombineerd worden met een combinatie van sociale statuten en inkomensgrenzen.

Het hergebruik van gegevens, en bij uitbreiding van reeds toegekende sociale statuten of voordelen, moet enerzijds kunnen leiden tot een automatische toekenning van rechten voor situaties waarvoor aangetoond kan worden dat ze zich zeker in een behartenswaardige situatie bevinden (bv waarbij al een inkomensstoetsing gebeurde zoals bij het leefloon) of anderzijds een knipperlicht in werking stellen waardoor gezinnen pro-actief gecontacteerd worden om hun rechten verder af te toetsen en semi-automatisch toe te kennen. Welke sociale statuten of voordelen daarvoor telkens in aanmerking komen, moet onderbouwd zijn.

¹² Van den Bosch, K. (1999). De meting van armoede, op basis van subjectieve en consensuele maatstaven. CSB bericht. <http://www.centrumvoorsociaalbeleid.be/sites/default/files/D%201999%206104%2008.pdf> of meer uitgebreid: Van den Bosch, K. (1999), Identifying the Poor, Using Subjective and Consensual Measures, Academisch proefschrift, Universiteit Antwerpen.

¹³ Storms, B. (2012). Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie. Doctoraal proefschrift. Universiteit Antwerpen. <http://www.centrumvoorsociaalbeleid.be/sites/default/files/doctoraat%20Berenice%20Storms.pdf>

¹⁴ Vinck, J., Verbist, G., Van Lancker, W. (2015). Een empirisch onderzoek naar de betaalbaarheid en wenselijkheid van hervormingen in de toekomstige Vlaamse kinderbijslag - Fase 1: Sociale toeslagen gebaseerd op inkomen

Toekenning van rechtswege en gehanteerde inkomensgrenzen moeten overeenstemmen

In het kader van het terugdringen van administratieve lasten en het vermijden van non-take-up van rechten is het zeker aangewezen om aan specifieke groepen bepaalde rechten toe te kennen van rechtswege (automatisch). Daarvan getuigt ook de lijst die opgenomen is bij artikel 118.

De gebruikte inkomensstoets moet alleszins onderbouwd zijn en een breed spectrum van mogelijke inkomensbronnen bevatten, inclusief vermogens en onroerende goederen, om een zo accuraat mogelijke meting van financiële situatie van het gezin te verkrijgen.

Het is belangrijk dat de situaties die van rechtswege een voordeel toegewezen krijgen ook overeenstemmen met de te bepalen definitie en inkomensgrenzen voor behartenswaardigheid en met de bepalingen in artikel 46 §2 van het decreet van (...) over Vlaamse sociale bescherming.

Naast de verschillende middelengetoetste uitkeringen (leefloon, IVT en IGO) wordt in de opsomming ook de minimumwerkloosheidsuitkering vermeld. Vanuit evaluatieonderzoek rond minimuminkomensbescherming¹⁵ blijkt evenwel dat ook de gezinnen die enkel over een minimum ziekte- of invaliditeitsuitkering of een minimumpensioen beschikken zich in een preciaire situatie bevinden.

De SERV vraagt daarom om exhaustief te bepalen en te onderbouwen welke sociale statuten voldoen aan de definitie en inkomensstoetsing voor bepaling van behartenswaardigheid, en de opgenomen lijst voor die statuten uit te breiden, om een automatische toekenning van rechten maximaal mogelijk te maken. Voor sociale statuten kan gebruik gemaakt worden van een semi-automatische toekenning via een pro-actieve contactname.

5 Sociale akkoorden maken integraal deel uit van de financiering van de voorzieningen

In tegenstelling tot de budgetten voor titels en beroepskwalificaties worden die sociale akkoorden niet rechtstreeks gekoppeld aan de financiering van VSB (en toegevoegd aan de instellingenforfaits) maar opgenomen in een apart besluit van de Vlaamse Regering.

Het is voor de SERV belangrijk dat het 'derde luik', dat bestaat uit alle sociale akkoorden die federaal met de sector gesloten zijn en nu overgeheveld worden, gehandhaafd blijft. Deze sociale akkoorden maken voor de sociale partners integraal deel uit van de financiering van de zorgaanbieders en maakt het mogelijk om een duurzaam personeelsbeleid te voeren en kwalitatieve zorg te verlenen.

¹⁵ Zie bv. Storms, B., Penne T., Vandelannoote D., & Van Thielen L. (2015). Rondkomen met een minimum inkomen : hoe (on)mogelijk is dit? Studie naar de doeltreffendheid van de minimuminkomensbescherming anno 2013. De gids op maatschappelijk gebied. 106(1), 18-24.

http://www.centrumvoorsociaalbeleid.be/sites/default/files/Storms%20et%20al_Artikel%20De%20Gids_2015.pdf

6 Organisatie van toekomstig beleid en financiering

Toereikend aanbod, noodzakelijke budgetten en duurzame financiering

De SERV verwacht van de Vlaamse Regering dat een beleid van zorgprognose en programmatie gevoerd wordt dat voorziet in een toereikend, divers en kwalitatief aanbod van de verschillende zorg- en ondersteuningsvormen. Het is cruciaal dat de financiering verder meegroeit met de toenemende zorgbehoefte en zorgzwaarte die te voorzien valt door de demografische evoluties.

Daarvoor is ook een 100% zorgzwaartedekking in termen van personeelsinzet nodig om de continuïteit van de zorgverlening in de ouderenzorg te garanderen.

Ook elementen als de stijging van de zorgzwaarte moeten in de Vlaamse begroting verankerd worden als een structurele kostenfactor. De transitie naar de indicatiestellingen via BelRAI-screener en BelRAILTFCF/HC is daarin een belangrijke sleutel. Er is een slimme aanpak nodig van de nieuwe, voorgestelde instrumenten, via een werkbaar systeem én tijdpad om tot een duurzame financiering van deze zorg te komen.

Voor een aantal geplande veranderingen zijn er nog volop onderzoek en pilootprojecten lopende of gepland om de effecten op bijvoorbeeld financiering, personeelsinzet en financiële leefbaarheid van de voorzieningen na te gaan. Het is op dit moment dan ook nog niet duidelijk welke financiële middelen nodig zijn om deze plannen voor de residentiële ouderenzorg op termijn uit te voeren.

De SERV vraagt dat de Vlaamse Regering op basis van dat onderzoek een duidelijk en onderbouwd beeld creëert van de nodige financiering voor de residentiële ouderenzorg én de inbedding ervan in Vlaamse Sociale Bescherming, en de haalbaarheid van het financieel kader op lange termijn.

De SERV vindt het daarom alvast belangrijk dat de indicatieve meerjarenraming voor advies besproken wordt in de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, vermeld in artikel 3 van het decreet van [...] tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Verhouding tussen de sectorale adviescommissies en de Vlaamse Raad WVG

De sectorale adviescommissies en de adviescommissie mobiliteitshulpmiddelen krijgen op basis van dit uitvoeringsbesluit een adviesbevoegdheid ten aanzien van de minister over beleid en regelgeving in die specifieke sectoren. Er wordt eveneens bepaald dat belangrijke adviezen van deze adviescommissies ook overgemaakt worden aan de Vlaamse Raad WVG.

Ook de Vlaamse Raad WVG heeft een decretaal vastgelegde (strategische) adviesopdracht ten aanzien van de minister en biedt bovendien de mogelijkheid tot het sluiten van (bindende) akkoorden tussen de Vlaamse Regering, de interprofessionele sociale partners en de sectoren.

De raad vraagt om verder na te denken over en te verduidelijken en vast te leggen wat de verhouding tussen de sectorale adviescommissies en de Vlaamse Raad WVG is. Dat gaat onder andere (1) over de doorstroming van informatie en adviezen tussen de verschillende commissies en raad onderling en (2) over de afstemming van takenpakketten en rollen van de commissies en raad wat betreft de beleidsmatige, inhoudelijke en operationele facetten van het beleid.. Er is een afstemming nodig van commissies naar raad en omgekeerd om te vermijden dat de adviezen

elkaar doorkruisen, dan wel dat er immobilisme dreigt omdat bepaalde organisaties gebonden zijn aan standpunten die ze ook innamen in het andere orgaan.

7 Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 46

De Raad vraagt om de samenstelling van de sectorale adviescommissies verder te concretiseren. De memorie van toelichting stelt dat de sectorale commissies telkens bestaan uit vertegenwoordigers van de betrokken zorgvoorzieningen, vertegenwoordigers van de gebruikersorganisaties en vertegenwoordigers van de uitvoeringsorganisaties. De vertegenwoordigers van de betrokken zorgvoorzieningen zullen in voorkomend geval vertegenwoordigers zijn van de koepelorganisaties. Met gebruikersorganisaties wordt, wat de sectorale adviescommissies voor geestelijke gezondheidszorg en voor revalidatie betreft, bedoeld op het Vlaams Patiëntenplatform. In de sectorale adviescommissie voor geestelijke gezondheidszorg zetelt bovendien een vertegenwoordiger van de mantelzorgorganisaties in het kader van de geestelijke gezondheidszorg, d.i. een vertegenwoordiger van het Familieplatform Geestelijke Gezondheid.

Om tot een evenwichtige samenstelling van de adviescommissies te komen moet zeker ook plaats zijn voor de diensten die erkend zijn voor indicatiestelling (bv. gezinszorg) en een werknemersvertegenwoordiging.

Artikel 453, 8°

De regeling voor coma-bewoners in de woonzorgcentra bleef een federale bevoegdheid. Uit het uitvoeringsbesluit, noch uit de betrokken memorie van toelichting blijkt hoe dit praktisch zal verlopen. De coma-bewoners maken immers wel deel uit van de huidige berekening van het RIZIV- instellingsforfait. De raad vraagt om dat te verduidelijken.

Artikel 460 en 507

De gebruikers van een dagverzorgingscentrum met een zwaar zorgprofiel én waarvoor het DVC een bijzondere erkenning heeft, kunnen een tegemoetkoming krijgen voor de reiskosten die ze maken van en naar het dagverzorgingscentrum. Waar dit vroeger verliep via de mutualiteiten, op aanvraag van de klanten, zijn het nu de dagverzorgingscentra die deze tegemoetkoming zullen moeten berekenen en toekennen aan de gebruikers.

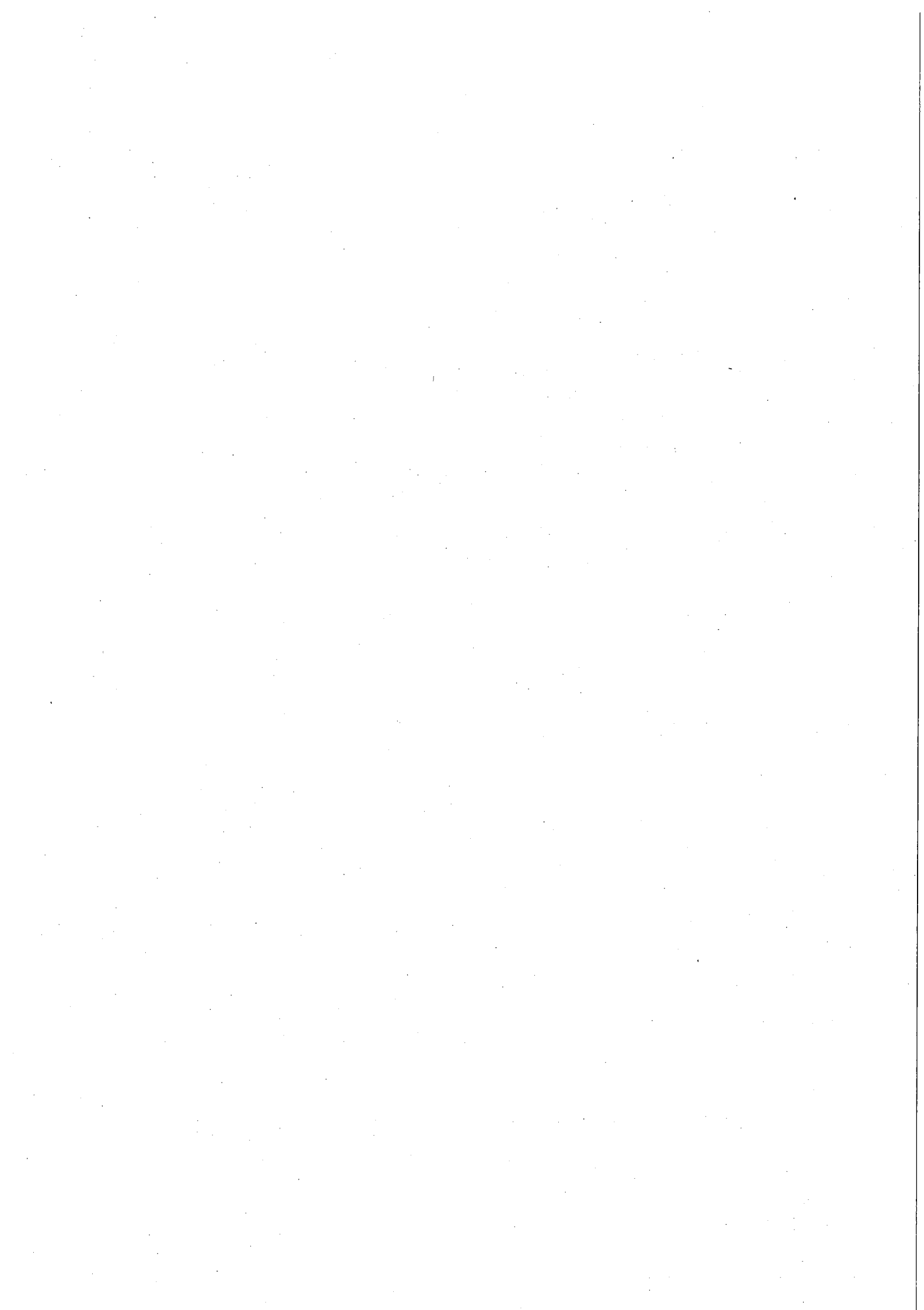
De SERV vraagt om te verduidelijken waarom deze taak wordt toegewezen aan de DVC.

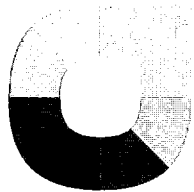
Artikel 658

De SERV vraagt zich af waarom een extra ondersteuning nodig is voor de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen bij de omschakeling van het koopstelsel naar het verhuurstelsel.

De raad stelt zich bijgevolg vragen bij de 'investerings toeslag' die uitgewerkt is voor deze verstrekkers. De meerwaarde van deze toeslag, onder andere vanuit het oogpunt van effectiviteit en efficiënte inzet van middelen, is niet duidelijk.

Indien de voorgestelde regeling toch behouden blijft of wanneer er een alternatief wordt uitgewerkt moet alleszins de argumentatie versterkt worden. De bijkomende ondersteuning mag in geen geval worden afgewenteld op de zorgvrager.

Vlaamse
OUDERENRAAD

Advies 2018/3

Op het voorontwerp van uitvoeringsbesluit houdende
de Vlaamse Sociale Bescherming

13 juli 2018

Vlaamse Ouderenraad vzw — Broekstraat 49-53 — 1000 Brussel — www.vlaamse-ouderenraad.be

Inhoud

Inhoud	2
1. Situering.....	3
2. Voorafgaande bedenkingen en uitgangspunten.....	4
3. Gegarandeerde toegang tot zorg en ondersteuning	5
Behartigenswaardigheid	6
Sanctiebepalingen bij het niet, laattijdig of gedeeltelijk betalen van de premie	6
Beroepsprocedures	6
VSB voor Brusselaars en mensen uit andere deelstaten	7
4. Inspraak van gebruikers in adviescommissies	8
5. Zorggebonden financiering	8
Zorgbudget	8
Indicatiestellingen	10
6. Tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen	10
Voorwaarden en procedures.....	11
Uitbreiding van het verhuursysteem.....	12
Flexibele mogelijkheden binnen het verhuursysteem	14
Verhuursysteem voor mensen met een snel degeneratieve aandoening	14
Waarborg en kosten gebonden aan het verhuursysteem	14
Hernieuwingstermijnen.....	15
7. Tegemoetkomingen voor zorg in woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en centra voor kortverblijf.....	16
Personeelsnormen en -omkadering.....	18

1. Situering

Op 28 mei 2018 ontving de Vlaamse Ouderenraad van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen een vraag om advies op het voorontwerp van besluit bij het decreet over de Vlaamse sociale bescherming (VSB).

Sinds de zesde staatshervorming kent de Vlaamse sociale bescherming een grondige transformatie. In 2016 werden de zorgverzekering, het basisondersteuningsbudget en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden ingekanteld in het VSB-decreet. In 2018 werden deze tegemoetkomingen omgedoopt naar het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, het zorgbudget voor personen met een handicap en het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. De VSB werd tegelijk ook uitgebreid met de residentiële ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, revalidatie gericht op het herstel van fysieke functies, thuiszorg, transmurale zorg en de tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen.

In navolging van deze recente decreetswijziging vervangt het voorliggende voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit VSB uit 2016. In het nieuwe ontwerpbesluit vinden we onder andere een beschrijving terug van de manier waarop efficiëntiewinsten, administratieve vereenvoudiging en nieuwe procedures voor de aanvraag van een tegemoetkoming voor een mobiliteitshulpmiddel gerealiseerd zullen worden. Ook de tegemoetkomingen voor zorg in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging worden in dit ontwerpbesluit gevat. Naast de zorgbudgetten worden vanaf 2019 ook de pijlers mobiliteitshulpmiddelen en residentiële ouderenzorg operationeel.

Het decreet VSB heeft een enorme impact op de financiering van de zorg en ondersteuning in Vlaanderen. Het voorontwerp van besluit is dan ook **cruciaal om garanties** in te bouwen met het oog op betaalbare en toegankelijke zorg, het verhogen van de kwaliteit van zorg, wonen en leven en het versterken van de positie van de gebruikers. Ook voor zorg- en welzijnsactoren zijn deze uitvoeringsbesluiten van groot belang.

De Vlaamse Ouderenraad geeft in dit advies **algemene en specifieke aandachtspunten** bij het voorontwerp van besluit houdende de uitvoering van het decreet VSB. De kennis, expertise en ervaringen van ouderen vormen opnieuw de basis voor dit advies, dat tevens verder bouwt op voorgaande adviezen:

- Advies 2018/2 op het voorontwerp van decreet betreffende de woonzorg
- Advies 2018/1 op de conceptnota residentiële ouderenzorg
- Advies 2017/3 op het ontwerp van decreet VSB
- Advies 2017/1 op de conceptnota mobiliteitshulpmiddelen
- Advies 2015/3 op de conceptnota VSB

2. Voorafgaande bedenkingen en uitgangspunten

Voor de Vlaamse Ouderenraad is het streven naar een inclusief, integraal en leeftijdsonafhankelijk beleid, waarbij alle burgers op een gelijkwaardige manier ondersteuning en gelijke kansen krijgen om actief ouder te worden, fundamenteel. **Leeftijdsgrenzen** zijn vandaag nog een vaak voorkomende barrière waardoor ouderen geen gelijke toegang hebben tot zorg en ondersteuning. Voor de Vlaamse Ouderenraad biedt de zesde staatshervorming opportuniteiten om in te zetten op zorgvernieuwing waarbij er een garantie is op een gelijkwaardige behandeling en ondersteuning van alle personen met gelijkaardige zorgnoden.

In dit voorontwerp van besluit kiest de Vlaamse overheid grotendeels voor een **omzetting van de federale wetgeving**. In het kader van het bewaken van de continuïteit is dit een doelbewuste en terechte keuze, maar tegelijk blijft daardoor op diverse vlakken noodzakelijke vernieuwing in de sector uit. De Vlaamse Ouderenraad denkt daarbij aan **voelbare en noodzakelijke hervormingen** zoals de inkanteling van de VAPH-hulpmiddelen in de VSB en het streven naar een correcte zorgzwaartegebonden financiering, door stappen te zetten om het onderscheid ROB en RVT weg te werken. Dit onder meer op vlak van de financiering van kinesithérapie voor alle bewoners met een zware zorgnood.

Het ontwerpbesluit bevat wel bepalingen die de bescherming en ondersteuning van de **gebruiker versterken**, zoals de inspraak in diverse organen binnen de VSB, de beroepsmogelijkheden, de uitbreiding van de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen, kwaliteitsvereisten en de verscherpte controles met betrekking tot indicatiestellingen, procedures en producten. Ook de keuzevrijheid blijft gevrijwaard, al is dit in de praktijk niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Ouderen met een zorgnood zijn doorgaans onvoldoende op de hoogte van al deze rechten en beschermingsmaatregelen, en hebben vaak weinig zicht op het zorg- en ondersteuningsaanbod, inclusief de kosten, kwaliteit en wat ze mogen verwachten tegen welke prijs. Alle relevante actoren binnen het decreet VSB en de woonzorg zullen samen extra inspanningen moeten leveren om gebruikers beter te informeren en begeleiden.

Voor het geheel van de VSB verwacht de Vlaamse Ouderenraad van de Vlaamse Regering de nodige garanties op vlak van een **duurzame financiering**. Belangrijk is om **legislatuur-overschrijdend breed gedragen doelstellingen te formuleren en middelen te reserveren**. Dit biedt zekerheid voor gebruikers en voorzieningen op langere termijn. De Vlaamse Ouderenraad herhaalt hierbij tevens zijn principiële standpunt dat de balans tussen de financiering vanuit de algemene middelen en de jaarlijkse premie bewaakt moet worden, dat de financiering vanuit persoonlijke bijdragen moet hierbij ondergeschikt blijven aan de financiering vanuit de algemene middelen, en dat als een substantiële verhoging van de inkomsten uit de premies in de toekomst toch noodzakelijk blijkt, de huidige forfaitaire premie omgevormd dient te worden naar een inkomensgerelateerde premie.

Om de VSB vlot te organiseren en ervoor te zorgen dat iedere persoon met een zorgnood kan genieten van een goede sociale bescherming, is er tevens **intensief overleg** nodig tussen de verschillende **beleidsniveaus en deelstaten**. Zeker gezien het feit dat een aantal bevoegdheden niet naar Vlaanderen werden overgeheveld. We verwijzen daarbij onder meer naar comateuze bewoners in woonzorgcentra. De federale overheid blijft bevoegd voor de financieringsnormen voor afhankelijkheids categorie Cc, maar deze bewoners vormen wel een onderdeel van de huidige berekening van het RIZIV-instellingsforfait. Een ander voorbeeld zijn de tegemoetkomingen voor zitschelpen waarbij het onderstel onder de VSB valt en de tegemoetkoming voor de op maat gemaakte zitschelp een federale bevoegdheid is gebleven.

Met oog op de toekomstige **persoonsvolgende financiering** zullen ouderen die binnenkort een zorgticket in handen krijgen of een aanvraag willen indienen voor een zorgbudget of tegemoetkoming voor een mobiliteitshulpmiddel, hierin ondersteund en begeleid moeten worden. De zorgkas blijft hiervoor het eerste aanspreekpunt, maar er zal ook een bredere trajectbegeleiding nodig zijn. Hierbij zien we een belangrijke rol voor de partners van het geïntegreerd breed onthaal. De Vlaamse Ouderenraad blijft hameren op een **kosteloze trajectbegeleiding** bij de invoering van een persoonsvolgend financieringssysteem in de thuiszorg en residentiële ouderenzorg.

Door het samenlopen van ingrijpende trajecten en een gefaseerde invoering van de VSB-pijlers, is het voor de Vlaamse Ouderenraad moeilijk om een globaal beeld te krijgen over de manier waarop de Vlaamse sociale bescherming in zijn totaliteit impact zal hebben op het terrein. Het is momenteel ook onduidelijk **welke consequenties** deze hervormingen met zich meebrengen en wat de impact op korte en lange termijn zal zijn voor mensen met een zorgnood of mobiliteitsbeperking. De Vlaamse Ouderenraad vraagt de Vlaamse overheid om **jaarlijkse evaluatiemomenten** - gelijkaardig aan de updates van het RIZIV - over de algemene werking van de VSB in te bouwen en op basis daarvan **aanpassingen en verbeteringen** door te voeren.

In ieder geval pleit de Vlaamse Ouderenraad voor **stroomlijning** en **duidelijkheid** ten aanzien van de gebruikers. Het is daarom essentieel om opnieuw **een heldere communicatiecampagne** te lanceren rond de nieuwe VSB-regelgeving, en mensen met zorgnoden bewust te maken van hun rechten en hen toe te leiden naar geschikte aanspreekpunten.

3. Gegarandeerde toegang tot zorg en ondersteuning

De **gegarandeerde toegang tot zorg** is voor de Vlaamse Ouderenraad van primordiaal belang, zeker in het kader van de VSB. Om de toegang tot de VSB te versterken, worden nu een aantal stappen gezet zoals de invoering van het concept behartigenswaardigheid en de afschaffing van de sanctie betreffende de opschorting met verlies van rechten. Toch blijft de Vlaamse Ouderenraad bezorgd over de vlotte toegang tot zorg voor iedere burger. Diverse bepalingen en voorwaarden binnen de VSB omtrent aansluiting, (niet-)betaling van premies en vereiste indicatiestellingen dreigen de toegang tot woonzorg, tot mobiliteitshulpmiddelen en tot andere vormen van ondersteuning voor mensen met

zorgnoden te vertragen of belemmeren, daar waar deze barrières zich in het huidige systeem niet voordoen. Een kritische opvolging en evaluatie van de werking van de VSB op het niveau van de gebruiker en aangeslotene wordt dan ook cruciaal doorheen de komende jaren.

Behartigenswaardigheid

De Vlaamse Ouderenraad is tevreden met de bepaling om op basis van medische, sociale of financiële situatie, een attestering voor een behartigenswaardige situatie mogelijk te maken. Dit principe is van groot belang voor de gegarandeerde toegang tot zorg binnen de verdere uitbouw van de VSB. Voor de Vlaamse Ouderenraad is belangrijk dat ook cognitieve aandoeningen in aanmerking genomen worden als geldige medische redenen.

De vraag stelt zich of een onderzoek naar behartigenswaardigheid niet moet gebeuren alvorens niet-betaalde premies in mindering worden gebracht van de zorgbudgetten. Om te voorkomen dat de toegang tot dringende zorg en ondersteuning nodeloos ontzegd wordt, dient de zorgkas toegang te hebben tot de nodige informatiestromen om na te gaan of mensen met dringende zorgnoden en niet-betaalde premies voldoen aan voorwaarden op vlak van behartigenswaardigheid en (semi-)automatisch toekenning van rechten mogelijk te maken.

Sanctiebepalingen bij het niet, laattijdig of gedeeltelijk betalen van de premie

Proactieve acties moeten ondernomen worden om er voor te zorgen dat mensen hun VSB-premie tijdig en correct betalen, zodat sancties tot een minimum beperkt worden. De Vlaamse Ouderenraad steunt het vooropgestelde onderzoek dat nagaat of er in het kader van het geïntegreerd breed onthaal maatregelen kunnen genomen worden voor diegenen die niet of laattijdig betalen. Tegelijk dringt de Vlaamse Ouderenraad erop aan om de evolutie in het gebruik van het sanctioneringssysteem en het aantal mensen dat een sanctie krijgt, op te volgen en na verloop van tijd grondig te evalueren.

De Vlaamse Ouderenraad merkt op dat de **vrijstellingsgronden** voor de **administratieve geldboete** verschillen van de voorwaarden voor vrijstelling van de betaling van niet tijdig betaalde premies op het moment van zorgnood met betrekking tot behartigenswaardigheid. Voor de Vlaamse Ouderenraad moeten cognitieve aandoeningen ook hier in aanmerking genomen worden als vrijstellingsgrond voor de administratieve geldboete.

Beroepsprocedures

Om effectief beroep aan te kunnen tekenen, is het cruciaal dat gebruikers op de hoogte zijn van hun rechten en van de **beroepsmogelijkheden** die van toepassing zijn. Deze informatie en procedures moeten zeer duidelijk terug te vinden zijn. De Vlaamse Ouderenraad staat erop dat de zorgkassen, de adviescommissies en het Agentschap bij elke beslissing deze informatie ook schriftelijk bezorgen aan de gebruiker.

Ook mensen die **gesanctioneerd worden door het Agentschap VSB** moeten weten hoe en waar ze informatie kunnen krijgen over de mogelijkheden om een bezwaar aan te tekenen tegen de administratieve geldboete. Het ontwerpbesluit verwijst enkel naar de beroepsmogelijkheden en voorwaarden bij beslissingen die de zorgkas neemt.

Momenteel moeten 65-plussers die recht hebben op het **(zorgbudget voor ouderen)** meteen naar de arbeidsrechtbank indien ze beroep willen aantekenen tegen de beslissing van hun zorgkas. Dit ontwerpbesluit regelt dat de **(administratieve beroepsprocedure vanaf 2022)** uniform van toepassing zal zijn voor alle zorgbudgetten. De Vlaamse Ouderenraad betreurt dat er geen **(snellere omschakeling)** wordt voorzien in functie van de gelijke kansen en mogelijkheden voor ouderen om op een vlotte en laagdrempelige manier beroep aan te tekenen.

In het ontwerpbesluit leest de Vlaamse Ouderenraad dat er **(termijnen bepaald worden voor onder meer een gemotiveerd advies van de administratieve beroepscommissie)**. Zo moet er binnen 3 maanden na ontvangst van het beroepschrift een gemotiveerd advies beschikbaar zijn. Wanneer een extra indicatiestelling moet volgen, wordt de termijn opnieuw verlengd. Gezien de impact op de vlotte toegang tot zorg dringt de Vlaamse Ouderenraad erop aan dat deze **(maximale termijnen gerespecteerd)** worden en vraagt de Vlaamse Ouderenraad een degelijke controle van deze regelgeving. Daarnaast is het ook essentieel om vertegenwoordigers van gebruikers af te vaardigen in deze beroepscommissie, zoals dat nu ook al gebeurt in de bezwaarcommissie voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

In het kader van de **kwaliteitsbewaking** is een **laagdrempelige klachteninstantie** noodzakelijk. De Vlaamse Ouderenraad is tevreden dat gebruikers een duidelijk aanspreekpunt zullen hebben in geval van klachten en vragen. Zorgkassen worden verplicht om een ombudsdienst te installeren en dit te vermelden in al hun schriftelijke en digitale communicatie. Vooral dit laatste is van groot belang.

VSB voor Brusselaars en mensen uit andere deelstaten

De Vlaamse Ouderenraad ontvangt signalen dat burgers die aangesloten zijn bij de VSB en verblijven in een door de **GGC-erkend woonzorgcentrum** niet altijd het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden krijgen. Hiervoor is het belangrijk om de **(afstemming en communicatie tussen de GGC-erkende woonzorgcentra en de zorgkassen)** nader te bewaken en op te volgen.

Mensen die niet verzekerd zijn via de VSB omdat ze in een andere deelstaat wonen, zullen vanaf 2019 tot en met 2022 het **recht** kunnen openen op een **zorgticket** voor wat betreft de Vlaamse erkende ouderenzorg. Hiervoor moeten ze zich administratief aansluiten bij een zorgkas zonder bijdrageplicht. Ze worden hierbij niet aan een wachttijd onderworpen, weliswaar zonder gebruik te kunnen maken van het zorgbudget. In functie van het vrijwaren van de toegang tot zorgvoorzieningen voor iedereen die zorg nodig heeft, steunt de Vlaamse Ouderenraad deze regeling.

De Vlaamse Ouderenraad stelt zich wel vragen bij de gegarandeerde toegang tot woonzorg en ondersteuning voor mensen uit andere deelstaten, inclusief Brusselaars die niet aangesloten zijn bij de VSB, na 2022. Mocht Vlaanderen beslissen deze groep **achterstallige bijdragen** te laten betalen om toegang te krijgen tot het zorgticket, dan zal dit voor financiële drempels zorgen voor mensen met zorgnoden. Als gevolg kan hierdoor ook de continuïteit en leefbaarheid van Vlaamse erkende zorgvoorzieningen in het gedrang komen. De Vlaamse Ouderenraad hoopt dat het lopende overleg leidt tot **goede samenwerkingsakkoorden** tussen de deelstaten zodat dit scenario vermeden kan worden en er geen breuken ontstaan in het recht op ondersteuning voor mensen met een zorgnood.

Essentieel is tot slot een **proactieve en herhaalde communicatie** naar de burgers over de Vlaamse (Sociale Bescherming in Brussel), vooral gericht op personen die niet zijn aangesloten bij de VSB. Momenteel zorgen tegenstrijdige en versnipperde informatie en onduidelijke aanspreekpunten ervoor dat heel wat mensen niet op de hoogte zijn, zich niet aansluiten, en voor verrassingen kunnen komen te staan op momenten dat ze zorg en ondersteuning het meest nodig hebben. In de toekomst is het ook belangrijk bijzondere **aandacht te hebben voor de verhouding tussen de Vlaamse Sociale bescherming en de (toekomstige) Brusselse Zelfredzaamheidsverzekering**.

4. Inspraak van gebruikers in adviescommissies

De **adviescommissie voor mobiliteitshulpmiddelen** zal onder meer advies verlenen en voorstellen formuleren voor aanpassingen op de productlijst en wijzigingen inzake de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen. De bijzondere technische commissie buigt zich dan weer over aanvragen voor tegemoetkomingen op basis van bijzondere noden voor mobiliteitshulpmiddelen of innovatieve mobiliteitshulpmiddelen die niet op de productlijst staan. De Vlaamse Ouderenraad waardeert het ten zeerste dat de gebruikers zowel in de adviescommissie als de bijzondere technische commissie een stem krijgen.

Voor wat betreft de oprichting van de **sectorale adviescommissies** rond residentiële zorg (opstart voorzien in 2019), geestelijke gezondheidszorg, revalidatie en thuiszorg vraagt de Vlaamse Ouderenraad om te **bekijken hoe de betrokkenheid van ouderen** binnen de relevante sectorale adviescommissies voorzien of **ingebouwd kan worden**.

5. Zorggebonden financiering

Zorgbudget

De bepalingen met betrekking tot de **zorgbudgetten** werden grotendeels overgenomen uit het vorige BVR. Met het oog op een inclusief en leeftijdsonafhankelijk zorg- en welzijnsbeleid pleit de Vlaamse Ouderenraad voor een **samensmelting van de drie huidige zorgbudgetten tot één gemoduleerd zorgbudget** dat toegekend kan worden op basis van één inschaling en één aanvraag. Daarbij dienen de

resterende leeftijdsgebonden tegemoetkomingen op federaal niveau, waaronder de integratietegemoetkoming, wel in rekening te worden genomen.

Het terugbrengen van de diverse premies tot een gemoduleerd zorgbudget is eenvoudig en transparant voor de gebruiker en verkleint de kans op non-take-up. Het spreekt voor zich dat de mogelijkheid tot **automatische toekenning** van dit zorgbudget van cruciaal belang is. De Vlaamse Ouderenraad ziet heel wat potentieel in de BelRAI(-screener) die als uniform inschalingsinstrument ook een knipperlichtfunctie kan hebben, onder meer voor de automatische opstart van een onderzoek naar de bestaansmiddelen van iedere oudere die mogelijk in aanmerking komt voor een zorgbudget.

Ook wanneer ze van zorg- of ondersteuningsvorm veranderen, moeten mensen met zorgnoden erop kunnen rekenen dat ze het zorgbudget blijven ontvangen. Artikel 148 verwijst naar de verplichting voor de gebruiker om een verandering van zorgvorm naar mantel- en thuiszorg aan te vragen wanneer hij niet langer verblijft in een WZC of PVT. Indien geen wijziging aangevraagd wordt, dan wordt de tegemoetkoming stopgezet door de zorgkas vanaf de eerste dag van de volledige maand die daarop volgt. De Vlaamse Ouderenraad vreest dat deze bepaling tot breuken kan leiden in de continuïteit van de zorg, zeker gezien de kans groot is dat veel mensen deze bepaling over het hoofd zullen zien bij een dergelijke verhuis. Om mensen met een zorgnood beter te beschermen, vraagt de Vlaamse Ouderenraad een aanpassing van dit artikel. Bij een wijziging van de situatie moet de zorgkas het zorgbudget in eerste instantie verder blijven uitbetalen terwijl nagaan wordt of de gebruiker het toegekende budget kan behouden of een terugvordering nodig is.

Met het oog op de betaalbaarheid van de zorg pleit de Vlaamse Ouderenraad voor de automatische indexering van de zorgbudgetten, zeker gezien de zorgpremie voor de VSB sinds kort jaarlijks geïndexeerd wordt en onder meer ook de dagprijzen van woonzorgcentra duidelijk stijgen. De Vlaamse Ouderenraad vraagt om de indexering opnieuw in te schrijven in het ontwerpbesluit.

De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat de **procedures** voor het aanvragen van de zorgbudgetten **complex** zijn en sterk van elkaar verschillen op vlak van beslissingstermijnen en modaliteiten. Het start al bij het verschil tussen een 'gewone' en 'laattijdige' aanvraag. Wie een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden aanvraagt, moet 4 maanden wachten op een uitbetaling. Bij een laattijdige aanvraag, waarbij het voor het brede publiek gissen is naar de nadere definiëring, is de carenztijd 5 maanden. De Vlaamse Ouderenraad stelt zich vragen bij dit onderscheid dat in het nadeel speelt van mensen met een langdurige zorgnood die soms uit onwetendheid hun aanvraag pas later indienen.

Voor wat betreft het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden is de Vlaamse Ouderenraad tevreden met de **afschaffing van de carenzperiode voor mensen die een palliatief forfait** ontvangen. Mits de mogelijkheid tot een correcte indicatiestelling van het langdurige karakter van de zorgnood, lijkt het de Vlaamse Ouderenraad realistisch om bij een integratie van de zorgbudgetten volledig af te stappen van de carenzperiode, zoals nu reeds het geval is voor het basisondersteuningsbudget en het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood.

Indicatiestellingen

De Vlaamse Ouderenraad is positief over het feit dat de BelRAI eindelijk zijn intrede doet als toekenningsinstrument voor het zorgbudget en dat hiermee het echte startschot voor de uitrol gegeven wordt. De Vlaamse Ouderenraad herhaalt daarbij wel zijn vraag om zo snel mogelijk voor alle inschalingen de BelRAI mét sociale module in te voeren.

In het ontwerpbesluit lezen we ook dat **indicatiestellers** voor de BelRAI een verplichte opleiding moeten volgen, wat de Vlaamse Ouderenraad alleen maar kan aanmoedigen. De Vlaamse Ouderenraad staat erop dat alle indicatiestellers (huisartsen, specialisten, paramedici, rolstoeladviesteams,...) die aan de slag gaan met de BelRAI en de inschaling voor een tegemoetkoming voor een mobiliteitshulpmiddel een degelijke opleiding volgen. Uiteraard moet tegenover bijscholings- en opleidingsvereisten wel een voldoende groot aanbod aan opleidingen en coaching staan.

Zorgnoden zijn een dynamisch gegeven en moeten dus continu opgevolgd worden zodat mensen met zorgnoden hun rechten ten volle kunnen benutten. Het is essentieel om op regelmatige basis na te gaan of een oudere met een zorgnood na verloop van tijd geen recht heeft op een hogere of bijkomende tegemoetkoming. Voor 80-plussers met een ernstig verminderde zelfredzaamheid bestaat er momenteel een onbeperkte **geldigheidsduur** van de beslissing van de zorgkas. Enerzijds is het positief dat 80-plussers met een zorgnood zich niet meer nodeloos moeten aanbieden voor een herinschaling, maar anderzijds is de Vlaamse Ouderenraad bezorgd over het mogelijke gevolg dat het zorgbudget voor ouderen daardoor niet mee evolueert met veranderingen in de zorgnoden. Zeker gezien er momenteel weinig **herinschalingen** gebeuren met de medisch-sociale schaal. Daardoor zijn er allicht heel wat ouderen die aanspraak kunnen maken op een hoger zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. Wanneer in de toekomst bij een nieuwe inschaling met de BelRAI-screener vastgesteld wordt dat de zorgnood van een oudere persoon verzwaard is, dient er automatisch een aanpassing van het zorgbudget te gebeuren in lijn met de categorie van verminderde zelfredzaamheid waarin de oudere zich bevindt.

De Vlaamse Ouderenraad pleit er tot slot bij de diverse overheden voor om te streven de invoering van de **BelRAI in heel België** als uniform inschalingsinstrument om de reële zorgnoden in kaart te brengen, waardoor afstemming met o.a. thuisverpleging in de toekomst vlotter kan verlopen.

6. Tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen

Tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen zijn sinds de zesde Staatshervorming een Vlaamse bevoegdheid geworden, en zullen vanaf 2019 deel uitmaken van de VSB. Het merendeel van de mobiliteitshulpmiddelen wordt via het RIZIV al leeftijdsonafhankelijk toegekend aan mensen met een definitieve mobiliteitsbeperking die participatieproblemen ondervinden. De Vlaamse overheid maakt nu in het kader van de VSB bijkomende middelen vrij voor het leeftijdsonafhankelijk toekennen van een aantal tegemoetkomingen die momenteel toegekend worden door het VAPH. Het gaat

meerbepaald over tegemoetkomingen voor de aankoop van een rolstoel en aanpassingen die niet op de productlijst staan en een 2de manuele rolstoel (onder bepaalde voorwaarden). Ook de forfaitaire tegemoetkoming voor onderhoud en herstellingen van een aangekocht mobiliteitshulpmiddel zal leeftijdsonafhankelijk toegekend worden. Tegelijk kiest de Vlaamse overheid ervoor om de huur van mobiliteitshulpmiddelen specifiek voor ouderen in te voeren in de thuiszorg.

De Vlaamse Ouderenraad **betreurt het nog steeds enorm dat enkel de mobiliteitshulpmiddelen deel uitmaken van de Vlaamse sociale bescherming en zelfs voor dit deelluik arbitraire en discriminerende leeftijdsgrenzen worden gehanteerd** (o.a. de leeftijdsgebonden hernieuwingstermijnen en de eenzijdige uitbreiding van het huursysteem). Dit terwijl het wegwerken van de leeftijdsdiscriminatie in het hulpmiddelenbeleid al jaren op de agenda staat. De Vlaamse Ouderenraad is dan ook verbaasd dat ervoor geopteerd wordt om nieuwe en weinig onderbouwde leeftijdsgrenzen in te bouwen.

De Vlaamse Ouderenraad is wel tevreden met de **aangescherpte focus** met betrekking tot de **kwaliteitsgaranties** voor de gebruiker. Het gaat onder meer over de kwaliteit van de indicatiestellingen, producten, transparante informatie over de tegemoetkomingen en supplementen. Ook de aandacht voor mensen in kwetsbare situaties is positief. Het is daarbij wel noodzakelijk dat ook gebruikers op de hoogte zijn van deze regelgeving en eenvoudige toegang krijgen tot deze informatie. Ze moeten hiervoor kunnen rekenen op begeleiding doorheen het hele traject van aanvraag tot aflevering en opvolging.

Voorwaarden en procedures

Enkel **gemachtigde verstrekkers** zullen mobiliteitshulpmiddelen mogen afleveren. Gebruikers moeten zich tot hen wenden, willen ze recht hebben op een tegemoetkoming. Voor veel mensen is een geïnformeerde keuze maken uit het aanbod van hulpmiddelen en verstrekkers als zoeken naar een speld in een hooiberg. De **Vlaamse Ouderenraad beveelt ook hier aan om eenvoudige lijsten ter beschikking te stellen voor alle betrokkenen** (gebruikers, zorgkassen, paramedici, rolstoeladviesteams, huisartsen, ...) omtrent de gemachtigde erkende verstrekkers en de mobiliteitshulpmiddelen die vergoed worden.

De Vlaamse Ouderenraad is tevreden dat het ICF richtinggevend blijft voor de indicatiestellingen voor een aanvraag van een mobiliteitshulpmiddel. Het is wel nodig om het instrument regelmatig te evalueren en aan te passen aan de tijdsgeest en noden. De Vlaamse Ouderenraad staat erop dat niet enkel de diagnose, maar ook de individuele noden mee doorslaggevend zijn voor een beslissing zodat iedereen met een definitieve mobiliteitsbeperking maatschappelijk kan blijven participeren. Het lijkt de Vlaamse Ouderenraad ook wenselijk om de **Koppeling tussen het ICF en de BelRAI verder uit te werken**.

De huidige **procedures voor de aanvraag van mobiliteitshulpmiddelen** ondergaan een **transformatie**. Afhankelijk van het hulpmiddel zullen de aanvragen moeten gebeuren via een vereenvoudigde, basis-

, uitgebreide of uitgebreide plus-procedure. Op het eerste zicht biedt dit systeem mogelijkheden tot kwalitatieve verbeteringen en minder omslachtige procedures voor de gebruiker, maar het zal pas bij effectieve implementatie duidelijk zijn wat de consequenties zijn voor de gebruiker. De Vlaamse Ouderenraad dringt erop aan om deze procedures binnen afzienbare tijd te evalueren en bij te sturen waar nodig. Belangrijk is alleszins dat wachttijden niet oplopen en in dringende situaties uitzonderingen mogelijk zijn.

Ook het **correct gebruik van een hulpmiddel** moet deel uitmaken van de tegemoetkoming en procedures. Het afleveren of ophalen van eender welk hulpmiddel moet automatisch ook met duidelijke instructies en begeleiding. Het gebeurt nu nog te vaak dat hulpmiddelen foutief gebruikt worden en daardoor de veiligheid in het gedrang komt of het hulpmiddel aan de kant blijft staan. Vooral voor thuiswonende ouderen die niet automatisch een beroep kunnen doen op een ergotherapeut, kinesitherapeut of verstrekker is een degelijke begeleiding en opvolging van groot belang. Het is nu niet duidelijk wie dit op zich moet nemen

Nieuw in het ontwerpbesluit is de **testperiode** bij aanvraag van een tegemoetkoming voor een **elektronische rolstoel of een elektronische scooter**. Het is de bedoeling om na te gaan of het mobiliteitshulpmiddel aangepast is aan de noden van de gebruiker en het gebruik ervan in zijn eigen omgeving. De Vlaamse Ouderenraad gaat akkoord met deze wijziging maar stelt zich wel vragen bij de opmaak van het testrapport. Een verstrekker kan per gebruiker een vergoeding ontvangen voor één rapport, indien het effectief ook gevolgd wordt door de aanvraag van een tegemoetkoming voor een elektronische rolstoel of scooter. Wat gebeurt er indien het hulpmiddel toch niet volstaat en er een ander getest moet worden? De kosten hiervan mogen alleszins niet doorgerekend worden aan de gebruiker. Ook hier is het noodzakelijk om gebruikers ook al in de testperiode wegwijs te maken in het gebruik van een rolstoel of scooter.

Wie een aanvraag indient voor een product dat niet op de lijst staat, kan zich wenden tot de Bijzondere Technische Commissie (BTC). De zorgkassencommissie zal eerst de ontvankelijkheid van de aanvraag beoordelen. Eén van de voorwaarden hierbij is dat de kostprijs van het product ten laste van de gebruiker minstens 300 euro bedraagt. De Vlaamse Ouderenraad is bezorgd over dit 'drempelbedrag' wat mensen mogelijk zal weerhouden om een aanvraag in te dienen bij de BTC voor de aanvraag van een hulpmiddel. Het is wel al positief dat een uitzondering wordt voorzien voor mensen in een behartigenswaardige situatie.

Uitbreiding van het verhuursysteem

Momenteel worden de meeste mobiliteitshulpmiddelen aangekocht en via een derdebetalersregeling terugbetaald in het kader van de ziekteverzekering. Vaak worden deze hulpmiddelen niet meer hergebruikt bij een overlijden of een verandering van de noden. In woonzorgcentra wordt daarentegen sinds 2007 met een renting- of verhuursysteem gewerkt voor manuele, modulaire en verzorgingsrolstoelen. De Vlaamse Ouderenraad ziet zeker opportuniteiten in de uitbreiding van het

hergebruik van hulpmiddelen, maar is wel bezorgd om een aantal specifieke bepalingen over de mobiliteitshulpmiddelen in het ontwerpbesluit.

We stellen vast dat het verhuursysteem specifiek **uitgebreid wordt naar de thuiszorg voor ouderen**. Enerzijds is dit positief omdat hierdoor de hernieuwingstermijnen die gelden bij aankoop wegvallen, en de onderhouds- en herstellingskosten en vereiste aanpassingen aan de hulpmiddelen in het verhuursysteem inbegrepen zijn. Anderzijds is het **aanbod aan soorten hulpmiddelen beperkter** en is maatwerk veel minder vanzelfsprekend wanneer hulpmiddelen doorgegeven moeten worden.

In een eerste opstartfase zou de uitbreiding enkel van toepassing zijn **voor personen vanaf 85 jaar** die nood hebben aan een standaard, modulaire of verzorgingsrolstoel. In 2021 plant de Vlaamse overheid een evaluatie gevolgd door een **uitbreiding van het systeem naar alle 65-plussers** vanaf 2022. De Vlaamse Ouderenraad verzet zich tegen deze **arbitrair bepaalde leeftijdsgrens**, die duidelijk berust op stereotiepe aannames met betrekking tot leeftijd. Voor de Vlaamse Ouderenraad moet het verhuursysteem afgebakend worden op basis van reële noden, en niet louter op basis van leeftijd. De Vlaamse Ouderenraad staat erop dat alle ouderen voor wie het verhuursysteem niet tegemoet komt aan hun specifieke noden, op een vlotte en laagdrempelige manier een aanvraag voor een tegemoetkoming voor de aankoop van een aangepast mobiliteitshulpmiddel kunnen indienen.

Ouderen die verhuizen naar een woonzorgcentrum met hun eigen rolstoel moeten hun hernieuwingstermijn volledig doorlopen alvorens ze een nieuwe aanvraag kunnen indienen voor een ander mobiliteitshulpmiddel via het huursysteem. Art. 284 maakt enkel een uitzondering voor mensen met een SDA. De **Vlaamse Ouderenraad vraagt ook voor mensen die verhuizen naar een woonzorgcentrum een uitzondering** aangezien mensen steeds langer thuis blijven wonen en vaak met zwaardere zorgnoden verhuizen naar het woonzorgcentrum. Ook voor hen kan een flexibel en versneld traject een meerwaarde bieden.

De Vlaamse Ouderenraad komt hier tevens terug op zijn eerdere **vraag om ook de modulaire korrelzitschaal mee op te nemen in het rentingaanbod**, aangezien deze ook hergebruikt kan worden in tegenstelling tot een op maat gemaakte zitschaal.

De Vlaamse Ouderenraad pleit tot slot voor een echte **vereenvoudiging van de systemen** in de praktijk. Met de uitrol van het verhuursysteem naar de thuiszorg bestaat de mogelijkheid dat er heel wat verwarring zal ontstaan omtrent de voorwaarden. Nu al is het **onderscheid tussen uitleendiensten voor tijdelijk gebruik en definitieve aanvragen voor veel mensen onduidelijk**. Situaties waarbij mensen jarenlang huur betalen binnen het systeem voor tijdelijk gebruik terwijl ze recht hebben op een tegemoetkoming voor definitief gebruik moeten vermeden worden.

Flexibele mogelijkheden binnen het verhuursysteem

Op basis van concrete vragen van mensen met een definitieve mobiliteitsbeperking lijkt het de Vlaamse Ouderenraad wenselijk om ook tegemoetkomingen voor **flexibele en tijdelijke huur** in te bouwen. De Vlaamse Ouderenraad denkt daarbij aan het huren van een aangepaste rolstoel (vb. elektronische rolstoel) om te gebruiken op vakantie.

Woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging kunnen momenteel geen rolstoelen meer aanvragen op naam van de voorziening. Toch is het volgens de Vlaamse Ouderenraad noodzakelijk dat er ten allen tijde extra rolstoelen ter beschikking zijn in geval van technische problemen, om te gebruiken tijdens uitstappen, in crisissituaties, om een sporadisch bezoek buitenshuis mogelijk te maken, ... Deze (voorzieningen moeten de mogelijkheid krijgen om een beperkte voorraad rolstoelen en loophulpmiddelen aan te leggen). De Vlaamse Ouderenraad vraagt een (toevoeging in het ontwerpbesluit).

De Vlaamse Ouderenraad dringt er ook op aan om de mogelijkheden rond het hergebruik van hulpmiddelen verder te onderzoeken. Naast de mobiliteitshulpmiddelen zijn er nog heel wat andere (hulpmiddelen die een tweede leven kunnen leiden) indien ze niet langer aangepast zijn aan de noden of na een overlijden niet meer gebruikt worden.

Verhuursysteem voor mensen met een snel degeneratieve aandoening

Vanaf 2019 kunnen mensen met een snel degeneratieve aandoening (SDA) gebruik maken van een versneld traject van huur en op gelijk welk moment eender welk type rolstoel aanvragen. De Vlaamse Ouderenraad juicht deze flexibele regelgeving toe. Het is positief dat deze hervorming geldt voor alle mensen met een SDA, ongeacht hun leeftijd of erkenning handicap. Hoewel de regelgeving sterk vertrekt vanuit een diagnose, waardeert de Vlaamse Ouderenraad de opening die gelaten wordt om ook andere aandoeningen op basis van objectief vastgestelde noden gelijk te stellen met een SDA. Belangrijk in deze is dat deze artsen, rolstoeladviesteams en verstrekkers met een bijzondere erkenning goed bereikbaar zijn.

Verder is de Vlaamse Ouderenraad tevreden dat wijzigingen voor mensen met een SDA (uitgezonderd voor elektronische rolstoelen en scooters) kunnen gebeuren via een motivatie van de verstrekker. Ook het invoeren van een vereenvoudigde procedure voor mobiliteitshulpmiddelen die buiten de huur vallen is een goede maatregel.

Waarborg en kosten gebonden aan het verhuursysteem

Binnen het verhuursysteem kan de verstrekker een waarborg vragen aan de gebruiker. Ter bescherming van de gebruiker mag de waarborg enkel aangewend worden in situaties van **ernstige nalatigheid**. Het bedrag van de waarborg is gelijk aan de omvang van het maandelijks huurforfait dat

voor een specifiek mobiliteitshulpmiddel voorzien is. Voor de Vlaamse Ouderenraad is het in deze van belang dat gebruikers die geen nieuw hulpmiddel in handen krijgen, maar bijvoorbeeld al de vijfde in rij zijn, niet zelf moeten opdraaien voor de kosten die aan de slijtage van het hulpmiddel gebonden zijn. Mobiliteitshulpmiddelen mogen immers tot 7 jaar ingezet worden. De Vlaamse Ouderenraad stelt voor **om bij het bepalen van de waarborgsom rekening te houden met de resterende afschrijvingsperiode van het hulpmiddel**. Heeft de verstrekker bovendien het recht om eenzijdig en op eigen beslissing de waarborg in te houden? De Vlaamse Ouderenraad vraagt om de mogelijkheid in te schrijven dat gebruikers in beroep kunnen gaan indien er onterecht inhoudingen op de waarborg gebeuren.

De waarborg kan **drempelverhogend** werken voor sommige mensen. De Vlaamse Ouderenraad is daarom tevreden dat mensen in een behartigenswaardige situatie en rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming vrijgesteld worden.

De verstrekker kan gebruikers een vergoeding vragen voor **transportkosten** indien hun hoofdverblijfplaats verder ligt dan 30 kilometer. De Vlaamse Ouderenraad gaat ervan uit dat elke oudere in zijn **nabije omgeving** een beroep kan doen op een gemachtigde en erkende verstrekker die een geschikt mobiliteitshulpmiddel kan afleveren.

Hernieuwingstermijnen

Het voorliggend besluit bepaalt ook de **hernieuwingstermijnen** voor een mobiliteitshulpmiddel. Er zijn aanpassingen voorzien voor o.a. elektronische rolstoelen, orthopedische driewielers en anti-decubituskussens.

De Vlaamse Ouderenraad blijft bij zijn principiële standpunt dat **hernieuwingstermijnen niet gekoppeld mogen worden aan leeftijdsgrenzen**, aangezien de intensiteit van het gebruik voor iedere persoon verschilt en los staat van de leeftijd. Het arbitraire onderscheid tussen 'volwassenen (18 tot 64 jaar)' en 'ouderen (65+)' wordt in het ontwerpbesluit in stand gehouden. De Vlaamse Ouderenraad mist hier een onderbouwde visie en gevalideerde argumenten voor deze beslissing. We vragen daarom een onderzoek naar andere pistes om hernieuwing te bepalen en vragen in tussentijd al om te bekijken of er een aanpassing kan gebeuren aan art. 322 en de hernieuwingstermijnen voor alle volwassenen gelijk te schakelen.

De Vlaamse Ouderenraad is wel tevreden dat de **hernieuwingstermijnen voor zitkussens ter preventie van doorzitwonden korter** worden. Het is inderdaad zo dat er in de meeste gevallen sneller slijtage optreedt door intensief gebruik. Hoewel art. 325 de hernieuwingstermijnen opnieuw regelt op basis van leeftijd, merkt de Vlaamse Ouderenraad op dat de termijnen in bijlage verschillen naargelang zitkussens en niet naargelang de leeftijd. Dat kunnen we alleen maar aanmoedigen.

Ouderen die voor het verstrijken van de hernieuwingstermijn dringend een ander mobiliteitshulpmiddel nodig hebben, krijgen de kans om via een bepaalde procedure een **vervroegde aanvraag** in te dienen. Art. 326 en 327 maken dit mogelijk via de uitgebreide plus procedure. De Vlaamse Ouderenraad is tevreden met deze bepaling, maar tegelijk ook bezorgd dat de vervroegde aanvraag via de meest omslachtige plus procedure moet verlopen en dit in dringende situaties tot extra administratieve barrières en wachttijden kan leiden.

7. Tegemoetkomingen voor zorg in woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en centra voor kortverblijf

Naast vrij besteedbare tegemoetkomingen in de vorm van zorgbudgetten regelt dit ontwerpbesluit ook de **tegemoetkomingen voor zorg in woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en centra voor kortverblijf**. Een indicatiestelling kan het recht op een zorgticket openen. Het Agentschap VSB neemt de financiering over van het RIZIV vanaf 2019.

In aanloop naar de persoonsvolgende financiering dringt de Vlaamse Ouderenraad erop aan om **in een 100% RVT-dekking en een groeipad in de meerjarenbegroting voor een volledige en correcte zorgzwaartegebonden financiering te voorzien**. Deze maatregel is een basisvoorwaarde om de overstap naar de persoonsvolgende financiering en het invoeren van het zorgticket te kunnen maken. Tegelijk kunnen woonzorgvoorzieningen hierdoor het noodzakelijke bijkomende personeel aanwerven en trajecten opstarten om de kwaliteit van zorg, wonen en leven te verbeteren.

Er is een duidelijk **verband tussen de structurele onderfinanciering en de dagprijzen** die het afgelopen jaar sterker stegen dan de inflatie. Art. 508 verwijst naar de kostprijselementen die minimaal deel moeten uitmaken van de dagprijs en door de minister vastgelegd moeten worden. Momenteel is er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot deze kostprijselementen en het publiek verzekerde zorg- en ondersteuningspakket. Voor de Vlaamse Ouderenraad is het een prioriteit dat de **zorg- en ondersteuningskosten volledig gedekt worden door de VSB en uitgekeerd worden via het zorgticket**. Hiervoor is het noodzakelijk dat de begrippen woon-, zorg- en leefkosten binnen de verschillende sectoren op korte termijn uitgeklaard worden. Daarnaast vraagt de Vlaamse Ouderenraad een **onderzoek naar systemen die de betaalbaarheid van de zorg kunnen garanderen en een schrapping van de mogelijkheid tot vrije dagprijsbepaling voor nieuwe voorzieningen in kader van het woonzorgdecreet**.

Daarnaast pleit de Vlaamse Ouderenraad ook sterk voor een **herziening van de gesubsidieerde functies**. Zo ontvangen woonzorgcentra bijvoorbeeld per verblijfsdag 0.35 euro om hun **palliatieve functie** waar te maken, terwijl een kwalitatieve vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseinde kernopdrachten zijn van het woonzorgcentrum. Ook de financiering van de **referentiepersoon dementie** vraagt om een financiële injectie. Ter vergelijking: de tegemoetkoming voor een CRA in RVT bedraagt 0.61 euro per RVT bewoner. Ook hier is het onderscheid ROB en RVT achterhaald en zou er geen verschil mogen zijn in deze ondersteuning.

De Vlaamse Ouderenraad is wel positief over art. 493 waarbij woonzorgvoorzieningen een intentieverklaring moeten uitwerken en een verantwoordelijke moeten aanstellen met betrekking tot **vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg**. Vroeger moest dit een verpleegkundige zijn, wat nu gewijzigd wordt naar 'een specifieke opleiding gevolgd op vlak van vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseinde zorg en in het bezit van een bachelordiploma'. De Vlaamse Ouderenraad gaat akkoord, maar vraagt ook een zeer goede afstemming op het nieuwe decreet woonzorg en het kwaliteitskader dat in functie van een vernieuwd inspectieconcept uitgewerkt wordt.

De Vlaamse Ouderenraad waardeert ook de **inhoudelijke aanpassingen voor de functie van een referentiepersoon dementie**, de verplichting om de referentiepersoon dementie kenbaar te maken en het publiceren van de intentieverklaring met betrekking tot vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg en het beleid rond dementie in de onthaalbrochure en op de website.

Art. 453 verwijst naar conventies zoals deze voor bewoners met o.a. ALS en de Ziekte Van Huntington. De Vlaamse Ouderenraad **pleit voor een nieuwe conventie voor bewoners met frontotemporale dementie** en vraagt de Vlaamse regering om dit aan te kaarten bij de federale overheid.

In een **centrum voor dagverzorging** moet de gebruiker minstens 6 uren en vòòr 12 uur aanwezig zijn om recht te hebben op een bijzondere erkenning. Voor bepaalde doelgroepen zijn 6 uren te lang en te veel en is er vraag naar meer flexibel gebruik. Sommige mensen kunnen dan in de voormiddag bijvoorbeeld naar het revalidatiecentrum en in de namiddag naar het centrum voor dagverzorging. Wanneer de gebruiker de 6 uur niet haalt of niet vòòr 12 uur aanwezig is, kan ook het F-forfait niet gefactureerd worden voor die dag. De Vlaamse Ouderenraad vraagt te **onderzoeken of de financiering van het F-forfait losgekoppeld kan worden van de voorwaarde dat de gebruiker minstens 6 uren en voor 12 uur aanwezig moet zijn**.

De Vlaamse Ouderenraad is tevreden met de vereenvoudiging voor de gebruiker betreffende de **tegemoetkoming voor de reiskosten** van mensen die gebruik maken van een centrum voor dagverzorging. Momenteel moeten gebruikers dit zelf administratief regelen en in de toekomst zal de zorgkas dit automatisch in mindering brengen op de factuur. Het is wel aan het **centrum voor dagverzorging om deze extra administratie erbij te nemen. Hoewel het positief is dat dit de gebruiker ontlast, stelt zich de vraag in hoeverre dit reëel ten koste kan komen van de tijd voor zorg en ondersteuning**.

Daarnaast worden de tegemoetkomingen voor reiskosten van en naar het dagcentrum opengesteld voor **alle gebruikers met een zware zorgnood** die voldoen aan bepaalde voorwaarden zoals afhankelijkheidscategorie F, Fd en D. De reiskosten worden niet langer gekoppeld aan het aantal erkenningen voor zorgbehoevende ouderen of F-forfaits. Het blijft wel een prioritaire vraag van de

Vlaamse Ouderenraad om **ook de algemene financiering van centra voor dagverzorging af te stemmen op de reële zorgzwaarte en niet op basis van erkenningen**.

Nieuw is de invoering van een **bijkomende erkenning oriënterend kortverblijf vanaf 2020**. Het is de bedoeling om mensen die thuis wonen een intensief observatie- en begeleidingstraject aan te reiken om hen nadien te oriënteren naar het meest passende aanbod. De Vlaamse Ouderenraad is tevreden met deze nieuwe ondersteuningsvorm, maar is wel **bezorgd om het risico dat de problemen die ontstaan uit de verkorte ligduur in ziekenhuizen hiermee opgevangen moeten worden**. Ook mensen met zorgnoden in een thuissituatie kunnen op een bepaald moment nood hebben aan deze woonzorgvorm. De Vlaamse Ouderenraad vraagt **ook om deze erkende woonzorgvorm in de programmatie en meerjarenplanning om te nemen op basis van reële noden**.

Personeelsnormen en -omkadering

Een **goede personeelsomkadering** heeft een onmiskenbaar effect op de mogelijkheden om kwalitatieve zorg te verlenen en de levenskwaliteit van mensen met zorgnoden te verhogen. De **huidige personeelsnormen** voor woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en centra voor kortverblijf zijn **niet langer aangepast aan de zorgnoden die sterk variëren en steeds complexer worden**. Medewerkers krijgen het steeds moeilijker om het hoofd boven water houden en te voldoen aan de steeds hogere verwachtingen. Zelfs in woonzorgcentra met bovennormpersoneel blijft de werkdruk hoog.

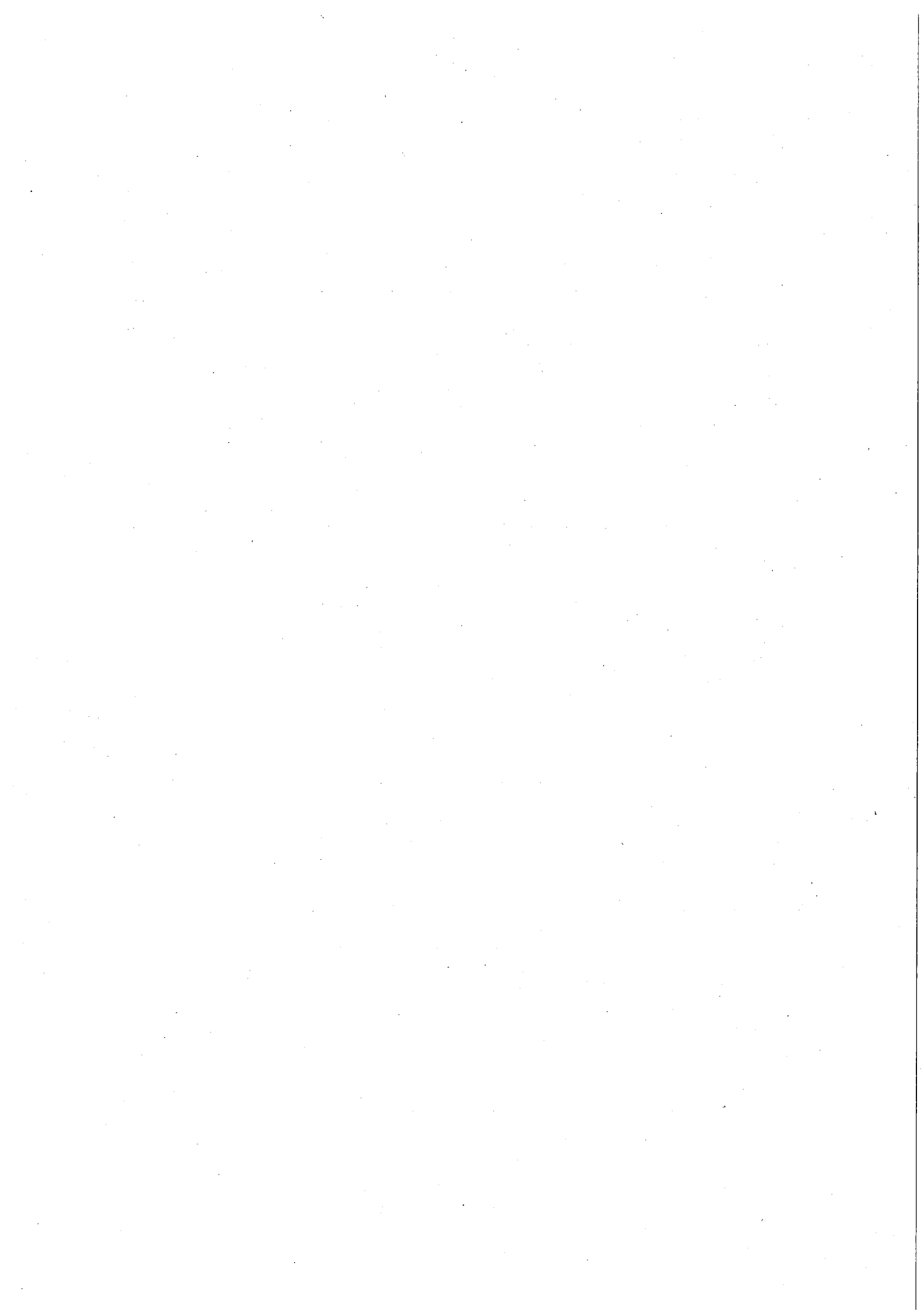
De Vlaamse Ouderenraad mist een **duidelijke link** in dit ontwerpbesluit tussen de **zorgnoden, zorgzwaartegebonden financiering en personeelsnormering- en omkadering**. In tegenstelling tot het nieuwe decreet woonzorg en de conceptnota residentiële ouderenzorg die vertrekken vanuit eigentijdse kijk en nieuwe doelstellingen, worden in dit ontwerpbesluit de medische en verpleegkundige aspecten (personeelsnormen, verzorgingsdossier, ..) zeer sterk belicht. De **omslag van een medisch naar holistisch model, waarbij rekening gehouden wordt met alle levensdomeinen en determinanten van actief ouder worden, moet zich weerspiegelen in een aanpassing van de personeelsnormen en financiering**. Dit vraagt een omkadering die zowel in kwantiteit als kwaliteit overeenstemt met de huidige en evoluerende noden en behoeften en resultaten van kwaliteitsmonitoring. De Vlaamse Ouderenraad denkt daarbij aan welzijnsgerichte functies en opleidingsprofielen zoals woon- en leefbegeleiders, maatschappelijk werkers, psycholoog, agoog en tegelijk ook aan een versterking van de geriatrische en gerontologische expertise. Vooral een sterke basis is onmisbaar om kwalitatieve zorg te verlenen.

Art. 454 bepaalt de nieuwe verplichting voor woonzorgcentra (en eventueel bijhorend centrum voor kortverblijf) om het Agentschap een **elektronische vragenlijst** te bezorgen in functie van het ontvangen van de tegemoetkoming voor zorg. Indien een woonzorgvoorziening **te laat indient, wordt de tegemoetkoming verminderd met 25%**. De Vlaamse Ouderenraad gaat absoluut akkoord dat de

deadlines gerespecteerd moeten worden, maar is ook hier **bezorgd om de mogelijke negatieve gevolgen voor een woonzorgcentrum en zijn bewoners**;

Voor alle bepalingen met betrekking tot tegemoetkomingen voor woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging vraagt de Vlaamse Ouderenraad ook een **naadloze afstemming met het geactualiseerde decreet woonzorg**; en de bijhorende uitvoeringsbesluiten die momenteel aangepast worden. Het is daarbij voor de Vlaamse Ouderenraad een prioriteit om de inspraak en rechtspositie van de gebruiker te versterken.

Goedgekeurd door het dagelijks bestuur.

Advies nr. 63/2018 van 25 juli 2018

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van [...] houdende de Vlaamse sociale bescherming (CO-A-2018-044)

De Gegevensbeschermingsautoriteit, hierna de Autoriteit;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid de artikelen 23 en 26;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG);

Gelet op het verzoek om advies van Dhr. Jo Vandeurzen, Vlaams minister van welzijn, volksgezondheid en gezin, ontvangen op 31 mei 2018;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 25 juli 2018 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van welzijn, volksgezondheid en gezin, de aanvrager, vraagt het advies van de Autoriteit over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 2 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna: het ontwerpbesluit).

Context

2. Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan het decreet van 2 mei 2018 *houdende de Vlaamse sociale bescherming*¹ (hierna: VSB-decreet) en vervangt het besluit van de Vlaamse regering van 14 oktober 2016 *houdende de uitvoering van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming*². Inhoudelijk implementeert het ontwerpbesluit drie pijlers van de Vlaamse sociale bescherming: de zorgbudgetten³, de vergoeding voor mobiliteits-hulpmiddelen en de tegemoetkoming voor residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra, kort- en dagverblijf).
3. In haar advies 45/2017 van 30 augustus 2017⁴ sprak de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna: de Commissie) zich uit over een voorontwerp van decreet dat zou uitmonden in het VSB-decreet waaraan het ontwerpbesluit uitvoering geeft. In dit advies vestigde de Commissie de aandacht op onder meer de volgende punten:
 - precisering van de betrokken categorieën gegevens, hetzij in de tekst van het decreet, hetzij door deze te specificeren in een besluit, hetzij door middel van een machtiging;
 - precisering van de onderzoeksbevoegdheid van de zorgkassen en Zorgkassencommissie, meer bepaald wat betreft de in te zamelen gegevens en de oorsprong van die gegevens;
 - precisering van de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens of voorzien dat de Regering zal bepalen gedurende welke concrete termijn deze maximaal zullen worden bewaard;
 - precisering van bijkomende waarborgen bij geautomatiseerde besluitvorming;
 - de noodzaak tot het omkaderen van de verdere verwerking van persoonsgegevens voor onderzoeks- en beleidsondersteunende doeleinden.
4. Het voorliggende advies houdt rekening met de mate waarin de aanvrager navolging gaf aan de opmerkingen die de Commissie formuleerde in advies 45/2017.

¹ Het Vlaams Parlement nam dit decreet aan op 2 mei 2018. Op het moment van schrijven is het decreet nog niet gepubliceerd. De aangenomen tekst kan u raadplegen op de website van het Vlaams Parlement via [deze link](#).

² Besluit van de Vlaamse Regering *houdende de uitvoering van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming*, BS 16 december 2016.

³ De zorgbudgetten omvatten: het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, het zorgbudget voor ouderen met zorgnood en het basisondersteuningsbudget.

⁴ Advies 45/2107 van de Commissie van 30 augustus 2017, te raadplegen via [deze link](#).

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

5. In overeenstemming met artikel 23, §1, 1° wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* beperkt de Autoriteit haar analyse tot de wetsbepalingen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

1. Doeleinde en rechtsgrondslag

6. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Elke verwerking van persoonsgegevens moet bovendien steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6 AVG. De verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, volgens artikel 9.1 AVG, is principieel verboden, tenzij de verantwoordelijke van de verwerking zich kan beroepen op één van de rechtvaardigingsgronden van artikel 9.2 AVG.
7. Krachtens artikel 22 van de Grondwet zijn de nagestreefde doeleinden essentiële elementen die de formele wet of het decreet zelf moeten vastleggen⁵. Het VSB-decreet bakent bijgevolg de doelstellingen af waardoor het ontwerpbesluit – zonder formele wetsgrondslag – geen nieuwe, autonome doelstellingen in het leven kan roepen. In advies 45/2017 stelde de Commissie vast dat de doelstellingen die het VSB-decreet nastreeft welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn⁶. Daar de doelstellingen van het VSB-decreet ondertussen identiek bleven, bevestigt de Autoriteit deze conclusie.
8. In verband met de rechtsgrondslag voor de verwerking van gezondheidsgegevens neemt de Autoriteit er akte van dat het VSB-decreet deze steunt op artikel 9.2.h) AVG.

2. Proportionaliteit

9. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”).
10. In haar advies 45/2017 was de Commissie van mening dat de toenmalige omschrijving van de categorieën van gegevens in het VSB-decreet niet toeliet om de proportionaliteit van de

⁵ Advies 34/2018 van de Commissie van 11 april 2018, randnummer 31, te raadplegen via [deze link](#).

⁶ Advies 45/2107 van de Commissie van 30 augustus 2017, randnummer 7, te raadplegen via [deze link](#).

gegevensverwerking te beoordelen. In antwoord op die bemerking van de Commissie besloot de aanvrager om artikel 49, §2 van het VSB-decreet aan te passen door te bepalen dat:

"De Vlaamse Regering, na advies van de bevoegde toezichhoudende autoriteit, de gegevens [specificeert] waarop artikel 22, tweede lid, artikel 23, §1, eerste lid, artikel 37, §1, artikel 39, §2, artikel 50, artikel 65, tweede lid en artikel 133, §5 betrekking hebben".

11. De aanvrager maakte dus een keuze om de gegevens waarover de zorgkassen, de zorgkassencommissie, de expertencommissie, het agentschap voor de Vlaamse sociale bescherming en de bijzondere technische commissie beschikken, nader te bepalen bij besluit van de Vlaamse regering⁷. De Autoriteit beveelt aan om kruisverwijzingen naar de artikelen vermeld in artikel 49, §2 van het VSB-decreet op te nemen in het ontwerpbesluit om steeds helder aan te geven welke bepaling van het VSB-decreet het ontwerpbesluit uitvoert. Dit komt de leesbaarheid van het ontwerpbesluit ten goede⁸.
12. Het ontwerpbesluit specificeert voornamelijk de gegevens die voortvloeien uit de verwerkingen die plaatsvinden krachtens artikel 50 van het VSB-decreet⁹. Binnen de pijler mobiliteitshulpmiddelen specificeren de artikelen 98 en 101 van het ontwerpbesluit de persoonsgegevens waartoe de zorgkassen, het agentschap Vlaamse sociale bescherming, de zorgkassencommissie en de bijzondere technische commissie toegang hebben. Binnen de pijler residentiële ouderenzorg specificeren de artikelen 105, 106 en 109 de persoonsgegevens die de ouderenresidenties, de zorgkassen, het agentschap Vlaamse sociale bescherming en de zorgkassencommissie mogen verwerken.
13. Deze omschrijvingen gelden voor hun respectievelijke pijlers. Het ontwerpbesluit bevat echter geen specifieke bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de zorgbudgetten. De Autoriteit stelt bijgevolg vast dat het ontwerpbesluit niet consequent alle gegevenscategorieën vermeld in artikel 49, §2 van het VSB-decreet verder uitwerkt voor de verschillende actoren en hun onderscheiden doeleinden. Voor bepaalde gegevensstromen blijft een toetsing van de proportionaliteit bijgevolg onmogelijk.
14. De Autoriteit dringt er bij de aanvrager op aan om artikel 49, §2 van het VSB-decreet integraal uit te voeren.

⁷ Nog verdere uitwerking van de verwerkte gegevens kan eventueel plaatsvinden bij beraadslaging van het Informatieveilighedscomité.

⁸ De bepalingen van het ontwerpbesluit die uitvoering geven aan artikel 50 van het VSB-decreet verwijzen consequent naar die rechtsgrond. Voor de overige bepalingen die artikel 49, §2 van het VSB-decreet opsomt is dit echter niet het geval.

⁹ Meer bepaald de artikelen 88, 98, 102, 103, 104, 110 en 111 van het voorontwerp van besluit specificeren de gegevens die de verschillende verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers mogen verwerken krachtens artikel 50 van het VSB-decreet.

15. Naast deze overkoepelende opmerking, bevat het voorontwerp ook een aantal bepalingen die niet in overeenstemming zijn met het principe van minimale gegevensverwerking.

16. Krachtens artikel 89 van het ontwerpbesluit bezorgen de zorgkassen alle gegevens met betrekking tot de prestaties, gefactureerd in het kader van de pijlers mobiliteitshulp en residentiële ouderenzorg aan het Intermutualistisch Agentschap. Het ontwerpbesluit moet een kruisverwijzing invoegen naar artikel 49, §8 van het VSB-decreet dat de uitwisseling van geanonimiseerde gegevens tussen de zorgkassen het Intermutualistisch Agentschap regelt. Bovendien lijken beide artikelen elkaar tegen te spreken aangezien het decreet bepaalt dat de zorgkassen "*alle gegevens waarover zij beschikken in het kader van de uitvoering van dit decreet*" bezorgen op geanonimiseerde wijze, terwijl artikel 89 van het ontwerpbesluit dit beperkt tot gefactureerde prestaties. Hoewel de Autoriteit deze beperking verwelkomt gelet op het proportionaliteitsprincipe, kunnen de tegenstrijdige bewoordingen van het decreet en het ontwerpbesluit leiden tot verwarring. Het ontwerpbesluit moet duidelijk aangeven dat het artikel 49, §8 van het VSB-decreet uitvoert door deze gegevensstroom te beperken tot anonieme informatie over gefactureerde prestaties voor mobiliteitshulpmiddelen en residentiële ouderenzorg. In tegenstelling tot wat artikel 49, §8 van het VSB-decreet oplegt, bepaalt het ontwerpbesluit noch de wijze, noch de periodiciteit waarmee de gegevens bezorgd worden.

17. Krachtens artikel 90 van het voorontwerp bezorgen de zorgkassen alle gegevens "*die relevant zijn*" aan het agentschap Vlaamse sociale bescherming voor beleids- en managementanalyse. Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 49, §7 VSB-decreet. In tegenstelling tot wat artikel 48, §7 van het VSB-decreet oplegt, bepaalt het ontwerpbesluit noch de wijze, noch de periodiciteit waarmee de gegevens bezorgd worden. Tot slot specificeert het ontwerpbesluit evenmin welke gegevens de zorgkassen, zorgvoorzieningen en verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen op geanonimiseerde wijze moeten verstrekken aan het agentschap Vlaamse sociale bescherming. De aanvrager bepaalt immers niet welke gegevens 'relevant' zijn waardoor de Autoriteit geen proportionaliteitstoets kan doorvoeren.

18. De Autoriteit dringt er bij de aanvrager op aan om de artikelen 49, §§7 en 8 van het VSB-decreet integraal uit te voeren.

19. De aanvrager kan aan deze vraag van de Autoriteit tegemoet komen zonder al deze gegevens in het kleinste detail te beschrijven. Immers, het agentschap Vlaamse sociale bescherming ontvangt krachtens de artikelen 48, §§7 en 8 uitsluitend geanonimiseerde gegevens die ontsnappen aan het toepassingsgebied van de AVG. Het ontwerpbesluit had de opmerkingen

van de Commissie in advies 45/2017 moeten opvolgen door op zijn minst de entiteiten aan te duiden die instaan voor het anonimiseren van de gegevens als Trusted Third Party (TTP)¹⁰. Het ontwerpbesluit had, in afwachting van de nationale uitvoeringswetgeving van de AVG die verwerking van wetenschappelijke doeleinden verder omkadert¹¹, zich moeten baseren op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 om minimale waarborgen te implementeren¹².

20. De onderstaande bepalingen staan eveneens op gespannen voet met het beginsel van minimale gegevensverwerking:

- Artikel 29 van het ontwerpbesluit stelt dat de minister *kan* bepalen welke gegevens, als vermeld in artikel 22, eerste lid, 4° van het VSB-decreet "*minimaal*" worden geregistreerd. De lijst die de minister opstelt is dus niet exhaustief;
- Artikelen 74 en 83 van het ontwerpbesluit bepalen dat de zorgkassen de zorgkassen "*de gegevens van de personen*" overmaken aan het agentschap Vlaamse sociale bescherming met het oog op het opleggen van een administratieve sanctie. Het ontwerpbesluit bepaalt niet om welke persoonsgegevens het gaat. De aanvrager moet artikel 83 van het ontwerpbesluit aanpassen door uitdrukkelijk te bepalen dat de minister deze gegevens verder *zal* (niet: kan) specificeren.

21. Tot slot vroeg de Commissie in haar advies om een betere uitwerking van de onderzoeksbevoegdheid van de zorgkassen "*om uit eigen beweging alle ontbrekende inlichtingen [te] verzamelen om de rechten van de gebruiker te kunnen beoordelen*". Artikel 23 van het VSB-decreet behoudt ongewijzigd deze ruime onderzoeksbevoegdheid en het uitgangspunt van de onrechtstreekse inzameling. Artikel 215 van het ontwerpbesluit komt gedeeltelijk aan die vraag van de Commissie tegemoet. Dit artikel stelt dat de zorgkassen voor het administratief onderzoek de wettelijke identificatiegegevens, het beroeps-, vervangings- en pensioensinkomen en bepaalde gegevens over onroerende goederen (KI, al dan niet bezwaard met een hypotheek, vruchtgebruik, eigendom) kunnen opvragen bij de instanties die over die inlichtingen beschikken. Het ontwerpbesluit zou moeten verhelderen of artikel 215 van het ontwerpbesluit al dan niet uitvoering geeft aan artikel 23 van het VSB-decreet. Indien dit niet de bedoeling van de aanvrager is, dient de Autoriteit vast te stellen dat het ontwerpbesluit niet voorziet in de verdere omkadering van artikel 23 van het VSB-decreet waar de Commissie destijds om vroeg.

¹⁰ Zie ook Aanbeveling nr. 02/2010 van de Commissie van 31 maart 2010 omtrent de privacybeschermende rol van Trusted Third Parties (TTP) bij gegevensuitwisseling, te raadplegen via [deze link](#).

¹¹ Zie: Wetsontwerp van 11 juni 2018 betreffende de bescherming van natuurlijk personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, te raadplegen via [deze link](#).

¹² De aanvrager dient deze denkoefening ook te maken voor artikel 578 van het voorontwerp van besluit dat een nieuw artikel 51/6 invoegt in het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 2009.

3. Bewaartermijn

22. Volgens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
23. Artikel 49, §5 van het VSB-decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de bewaartermijn vastlegt van de verwerkte persoonsgegevens. Voor de pijlers mobiliteitshulpmiddelen en residentiële ouderenzorg leggen respectievelijk de artikelen 100 en 108 van het ontwerpbesluit een *minimale* bewaartermijn op van 10 jaar. Voor de residentiële ouderenzorg bepaalt het ontwerpbesluit dat die termijn langer kan zijn indien andere afwijkende wetgeving dit oplegt. Het ontwerpbesluit voorziet echter niet in een maximale bewaartermijn.
24. Voor de overige pijlers voorziet het ontwerpbesluit in geen enkele bewaartermijn. Artikel 91, eerste lid van het ontwerpbesluit bepaalt dat persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van de Vlaamse sociale bescherming niet langer mogen bewaard worden dan noodzakelijk. Door artikel 5.1.e) AVG eenvoudigweg te herhalen biedt dit artikel niet alleen geen enkele juridische toegevoegde waarde, maar schendt het bovendien het overschrijfverbod van de AVG. Het ontwerpbesluit bepaalt bijgevolg niet voor elke afzonderlijk finaliteit een maximale bewaartermijn.
25. De Autoriteit dringt er bij de aanvrager op aan om de artikelen 49, §5 van het VSB-decreet uit te voeren zodat het mogelijk wordt de bewaartermijnen te toetsen op hun proportionaliteit.

4. Rechten van de betrokkene

26. De Autoriteit stelt vast dat de aanvrager in navolging van haar advies artikel 49, §6 van het VSB-decreet heeft aangepast door te bepalen dat de zorgkassen instaan voor het verstrekken informeren van de gebruikers krachtens de artikelen 13 en 14 AVG. In haar advies over het VSB-decreet vroeg de Commissie echter ook om te voorzien in passende maatregelen om de gebruikers te beschermen tegen de nadelige gevolgen van de automatische toekenning van tegemoetkomingen. Hoewel de memorie van toelichting bij het VSB-decreet stelt dat deze automatische toekenning "*zal omkaderd zijn met passende beschermingsmaatregelen*", werkt het ontwerpbesluit deze maatregelen niet uit¹³.

¹³ De Gegevensbeschermingsautoriteit wijst op een denkfout in hoofde van de decreetgever. In de memorie van toelichting valt te lezen dat "*ingevolge de automatische toekenning enkel voordelen kunnen worden toegekend, die per definitie in het belang van de gebruiker zijn*". Dit neemt niet weg dat een mogelijke falling in dit systeem tot gevolg kan hebben dat een

5. Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 87 voorontwerp

27. Artikel 87 van het ontwerpbesluit bepaalt dat het identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ-nummer) zal dienen als uniek sleutelgegeven voor het dossierbeheer en de consultatie van persoonsgegevens. De Autoriteit nodigt de aanvrager uit om de wetgevende ontwikkelingen in verband met het gebruik van het INSZ-nummer en het Rijksregisternummer aandachtig op te volgen¹⁴.

Artikel 92 voorontwerp

28. Artikel 92 van het ontwerpbesluit stelt dat:

"De toegang tot en de uitwisseling van persoonsgegevens conform de bepalingen van dit besluit gebeurt met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is of wordt gespecificeerd"

Dit wetsartikel bepaalt in essentie dat de verwerking van persoonsgegevens plaats zal vinden volgens de regelgeving die van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens. Uit de toelichting bij het ontwerpbesluit valt impliciet af te leiden dat de aanvrager hiermee wil anticiperen op het wetsontwerp tot oprichting van het informatieveiligheidscomité¹⁵. De Autoriteit wijst de aanvrager er echter op dat deze wetsbepaling geen enkele juridische toegevoegde waarde heeft. Het is vanzelfsprekend dat *leges posteriores* van toepassing zullen zijn op de verwerkingen van persoonsgegevens die binnen hun toepassingsgebied vallen.

Artikelen 93-96 voorontwerp

29. De artikelen 93 tot en met 96 van het voorontwerp regelen de bewijswaarde van persoonsgegevens verkregen bij het Rijksregister van de natuurlijke personen. Deze regeling laat zich samenvatten als volgt:

- in de betrekkingen tussen langs de ene kant de zorgkassen en het agentschap Vlaamse sociale bescherming en langs de andere kant derden, hebben deze persoonsgegevens bewijswaarde op voorwaarde dat zij worden opgetekend op een gedateerd en gevalideerd elektronisch bestand (artikel 93 ontwerpbesluit);
- in de onderlinge betrekkingen tussen de zorgkassen en het agentschap Vlaamse sociale bescherming, hebben deze persoonsgegevens bewijswaarde indien ze voorkomen in een

tegemoetkoming niet of foutief wordt uitgekeerd aan een rechthebbende gebruiker. De aanvrager moet correctiemechanismen implementeren om dit risico op te vangen.

¹⁴ Zie: Wetsontwerp van 20 juni 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité [...], te raadplegen via [deze link](#); Wetsontwerp van 28 mei 2018 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken, te raadplegen via [deze link](#).

¹⁵ Zie: Wetsontwerp van 20 juni 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité [...], te raadplegen via [deze link](#)

gegevensbank die een historiek bijhoudt van alle mededelingen van die gegevens vanuit het Rijksregister voor natuurlijke personen (artikel 94 ontwerpbesluit);

- In afwachting van de oprichting van die gegevensbank is artikel 93 van het ontwerpbesluit van toepassing op de tussen de zorgkassen het agentschap Vlaamse sociale bescherming onderling.

30. De Autoriteit wijst erop dat deze uitgebreide regeling – geïnspireerd op een koninklijk besluit van 10 oktober 1994¹⁶ – niet nodig is om de bewijswaarde van informatiegegevens afkomstig uit het Rijksregister te garanderen. Na aanpassing door de wet van 25 april 2007¹⁷ stelt artikel 4, derde lid van de Rijksregisterwet¹⁸ immers dat: *"De gegevens die het Rijksregister opneemt en bewaart [...], gelden tot bewijs van het tegendeel"*. Uit de memorie van toelichting blijkt uitdrukkelijk de intentie van de wetgever om door dit wetsartikel de bewijskracht te regelen *"zowel ten aanzien van de betrokkene die zijn eigen gegevens raadpleegt als met betrekking tot andere gemachtigde gebruikers (Belgische overheidsdiensten, [...])"*¹⁹. Deze aanpassing nam de noodzaak weg om de bewijswaarde van Rijksregistergegevens te regelen in afzonderlijke besluiten²⁰. Ook artikel 214 van het ontwerpbesluit dat stelt dat *"de informatiegegevens verkregen bij het Rijksregister van de natuurlijke personen [...] bewijskracht [hebben] tot bewijs van het tegendeel"* is bijgevolg overbodig.

31. De zorginspectie zou de gegevensbank die artikel 94 van het ontwerpbesluit in het leven roept, kunnen raadplegen in het kader van haar wettelijke controleopdrachten. Het ontwerpbesluit omschrijft de voorwaarden waaraan de gegevensbank moet voldoen en waarvan de naleving door de zorginspectie wordt geverifieerd. De gegevensbank bewaart de volgende informatie:

- de identiteit van de verantwoordelijke voor de verwerking en van diegene die ze heeft uitgevoerd;
- de aard en het onderwerp van de informatie waarop de verwerking betrekking heeft;
- de datum en de plaats van de verrichting;
- de eventuele storingen die zijn vastgesteld tijdens de verwerking.

32. Ondanks de opsomming van deze informatiegegevens is een duidelijkere omschrijving nodig omdat het ontwerpbesluit niet toelicht om welke verwerkingen en verrichtingen het gaat. Het

¹⁶ Koninklijk besluit van 10 oktober 1994 tot uitvoering van artikel 8 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, BS 8 december 1994.

¹⁷ Wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), BS 8 mei 2007.

¹⁸ Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, BS 21 april 1984.

¹⁹ Stukken, Kamer, 2006-2007, nr. 2873/001, blz. 8, te raadplegen via [deze link](#).

²⁰ Zie in verband met het juridisch vacuüm dat deze noodzaak creëerde: F. Robben, "Bewijsrecht en informatietechnologie: de aanpak in de Belgische sociale zekerheid, *Tijdschrift Computerrecht* 1993/2, 56-60, te raadplegen via [deze link](#).

is onduidelijk of elke vorm van gegevensuitwisseling tussen de zorgkassen en het agentschap Vlaamse sociale bescherming zal opgenomen worden in deze gegevensbank, of het slechts welbepaalde verwerkingen betreft.

33. Gelet op de bovenstaande overwegingen beveelt de Autoriteit aan om de doeleinden van deze gegevensbank uitdrukkelijk te omschrijven en te koppelen aan een rechtsgrond in het VSB-decreet. Uit de huidige redactie blijkt dat de gegevensbank mogelijks zou kunnen dienen om de wettelijke controleopdrachten van de zorginspectie te faciliteren²¹. Het verlenen van bewijswaarde aan Rijksregistergegevens is daarentegen geen legitieme finaliteit aangezien de artikel 4, derde lid van de *Rijksregisterwet* dit doeleinde al vervult. Een expliciete omkadering van de nagestreefde doeleinden is ook noodzakelijk om te vermijden dat deze wetsbepaling aanleiding zou geven tot een nodeloze duplicatie van Rijksregistergegevens – een vorm van gegevensintegratie – wat ingaat tegen het principe dat overheidsinstanties in de eerste plaats de authentieke bronnen zelf, *in casu* het Rijksregister, moeten raadplegen²². Tot slot moet de aanvrager bepalen wie de verwerkingsverantwoordelijke zou zijn voor deze gegevensbank en welke instanties – naast de zorginspectie – toegang zouden krijgen²³.

34. Samengevat moet de aanvrager – in het licht van randnummer 30 – nagaan of het überhaupt nog noodzakelijk is om de gegevensbank op te richten en zo ja, voorzien in een omkadering van de doeleinden, toegang, gegevens en eindverantwoordelijkheid van deze gegevensbank.

Artikel 121 voorontwerp

35. Krachtens artikel 121 van het ontwerpbesluit kunnen de zorgkassen voor de uitoefening van hun subrogatierecht, beroep doen op een externe dienstverlener. De minister sluit hiertoe een samenwerkingsakkoord af met de externe dienstverlener dat onder meer de gegevensuitwisseling regelt. De Autoriteit merkt op dat voor zover de gegevensuitwisseling betrekking heeft op persoonsgegevens, deze overeenkomst de elementen vermeld in artikel 28 AVG moet incorporeren.

III. **BESLUIT**

36. Gelet op het voorgaande oordeelt de Autoriteit dat het ontwerpbesluit voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft op voorwaarde dat:

²¹ Dit leidt de Autoriteit af uit de tekst van het ontwerpbesluit, maar strookt niet noodzakelijk met de intentie van de aanvrager.

²² Aanbeveling nr. 03/2009 van 1 juli 2009 uit eigen beweging in verband met integratoren in de overheidssector, https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_03_2009_1.pdf, randnummers 5 tot en met 12.

²³ Impliciet valt uit het ontwerpbesluit af te leiden dat dit de zorgkassen, het agentschap Vlaamse sociale bescherming en de zorginspectie zouden zijn – maar dit moet geëxpliciteerd worden.

- de aanvrager artikel 49, §2 van het VSB-decreet integraal uitvoert en in de uitvoeringsbepalingen kruisverwijzingen naar artikel 49, §2 van het VSB-decreet opneemt om de leesbaarheid van het voorontwerp te waarborgen (randnummer 14);
- de aanvrager de artikelen 49, §§7 en 8 van het VSB-decreet integraal uitvoert (randnummer 18);
- de aanvrager voorziet in de verdere omkadering van artikel 23 van het VSB-decreet, zowel wat betreft de in te zamelen gegevens als de oorsprong van die gegevens, dan wel duidelijk maakt dat artikel 215 van het ontwerpbesluit uitvoering geeft aan dit artikel (randnummer 21);
- de aanvrager artikel 49, §5 van het VSB-decreet uitvoert door te voorzien in maximale bewaartermijn voor iedere afzonderlijke finaliteit (randnummer 25);
- de aanvrager passende beschermingsmaatregelen opneemt die de automatische toekenning van rechten omkadert (randnummer 26);
- de aanvrager artikel 92 van het ontwerpbesluit schrapt (randnummer 28);
- de aanvrager de noodzaak om de gegevensbank in artikel 94 van het ontwerpbesluit op te richten evalueert en zo ja, voorziet in een betere omkadering van de doeleinden, toegang, gegevens en verantwoordelijkheid van deze gegevensbank (randnummer 34).

OM DEZE REDENEN

Brengt de Autoriteit een gunstig advies uit over het ontwerpbesluit onder naleving van de voorwaarden vermeld in randnummer 36.

De Wnd. Administrateur,

e.o. Willem Debeuckelaere

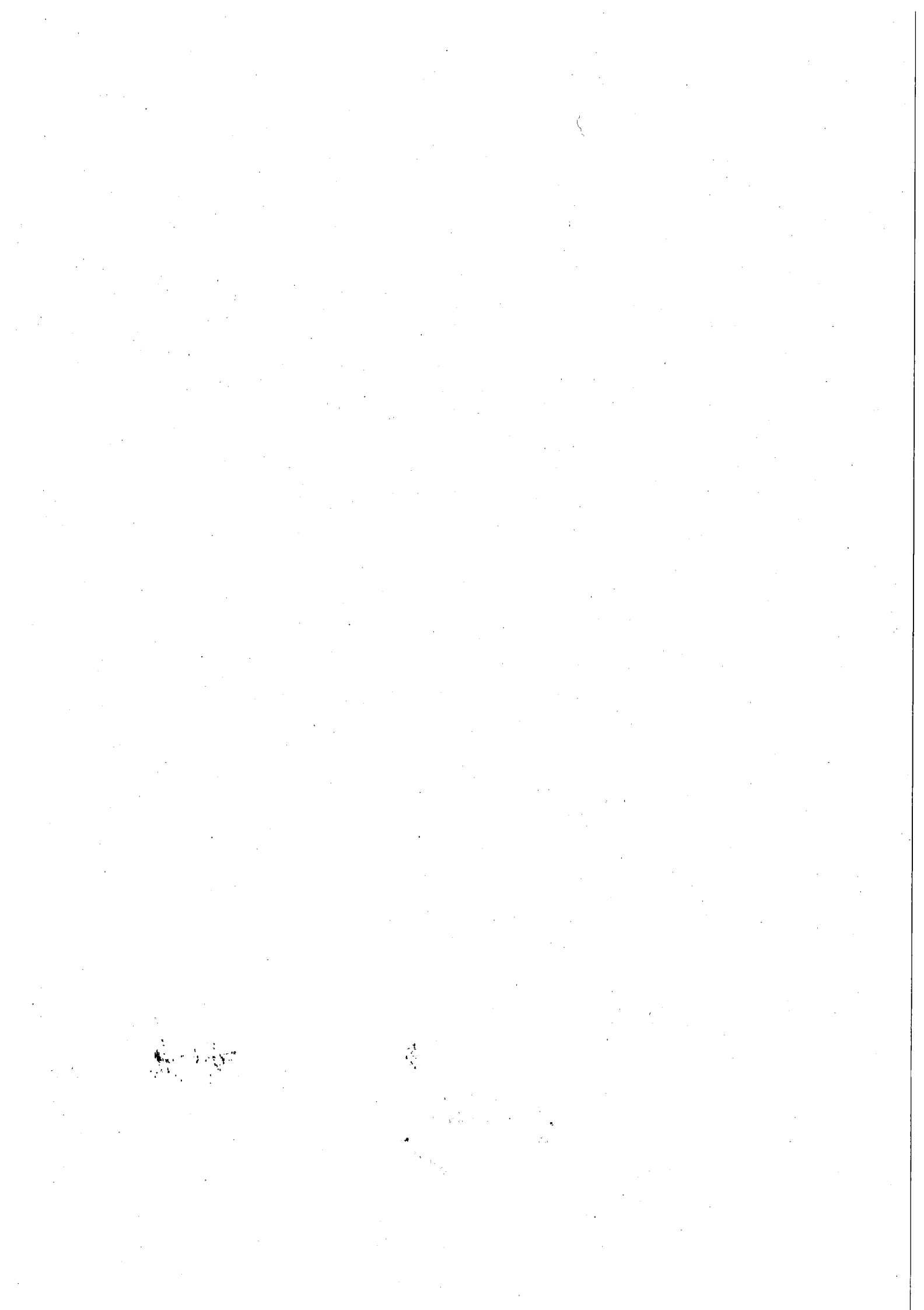
An Machtens

De Voorzitter,

Willem Debeuckelaere

Willem Debeuckelaere

Nota Armoedetoets inzake het voorontwerp van decreet Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)

1. Situering

De zesde staatshervorming draagt belangrijke onderdelen op het vlak van zorg en gezondheid over naar de deelstaten.

De Vlaamse Regering kiest ervoor om de overgedragen bevoegdheden op het vlak van (langdurige) zorg, hulpmiddelen en revalidatie geïntegreerd te benaderen, met als doel een Vlaamse sociale zekerheid uit te bouwen, die complementair is aan de Federale sociale zekerheid.

Dat betekent dat de Vlaamse Regering ervoor kiest om dit te realiseren via een verzekeringsmodel, waarbij de rechten op financiële tegemoetkomingen gekoppeld zijn aan de betaling van een premie. Dit alles naar het model van de Vlaamse zorgverzekering. Zodoende is ervoor gekozen om de premie van de huidige Vlaamse zorgverzekering voor de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB) te laten fungeren.

De ontwikkeling van de Vlaamse Sociale bescherming zal stapsgewijs de verschillende pijlers omvatten en hoofdzakelijk persoonsvolgend zijn. De VSB zal bijgevolg uit de progressieve integratie van de onderstaande pijlers bestaan:

- de zorgverzekeringstegemoetkoming;
- de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB);
- het basisondersteuningsbudget (BOB);
- de residentiële ouderenzorg;
- de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), waaronder de zorg en/of behandeling in Initiatieven voor Beschut Wonen (IBW), Psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT) en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) met inbegrip van revalidatie, gericht op psychosociale aspecten;
- de revalidatie die in hoofdzaak gericht is op het herstel van fysieke functies;
- de thuiszorg;
- de mobiliteitshulpmiddelen;
- de transmurale zorg.

De ontwikkeling van de Vlaamse Sociale bescherming houdt een integratie in van zowel de nieuwe bevoegdheden op het vlak van (langdurige) zorg,

hulpmiddelen en revalidatie in het kader van de zesde staatshervorming, als de bestaande tegemoetkomingen en financieringen, waarvoor Vlaanderen reeds bevoegd was.

De uitvoering van de VSB wordt toevertrouwd aan de zorgkassen, die in Vlaanderen en in Brussel de functie van uniek loket kunnen vervullen voor alle rechten op tegemoetkomingen voor zorg.

In een eerste fase werd de overgehevelde THAB met de zorgverzekering en het nieuwe basisondersteuningsbudget als eerste drie pijlers ondergebracht in één Vlaams verzekeringsmodel: de VSB. Dit werd gerealiseerd met het eerste decreet VSB, afgekondigd op 24 juni 2016. Dit eerste luik omvat de cash-vergoedingen waarmee wordt tegemoetgekomen aan diverse meerkosten van gebruikers ten gevolge van een verlies aan zelfredzaamheid.

Een uitvoeringsbesluit werd goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 14 oktober 2016. Sinds 1 januari 2017 is de THAB geïntegreerd in een Vlaams verzekeringsmodel en gekoppeld aan de premie.

Het ontwerp van VSB-decreet neemt reeds met ingang van 1 januari 2019 de mobiliteitshulpmiddelen en ouderenzorg op in een verzekeringsmodel. Zij worden al gekoppeld aan de VSB-premie. Voor de woonzorgcentra (WZC), dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf wordt daarbij in eerste instantie de huidige financieringswijze behouden, waarbij vereenvoudiging en maximale digitalisering van gegevensstromen centraal staan. Voor het onderdeel mobiliteitshulpmiddelen zullen reeds vanaf 1 januari 2019 hervormingen en kwalitatieve verbeteringen geïmplementeerd worden (o.a. renting en hergebruik).

Anderzijds zorgt het ontwerp van decreet voor een juridische verankering van de basisprincipes en het vastleggen van de krijtlijnen van een nieuw financieringsmodel voor alle onderdelen van VSB, dus ook de onderdelen die in 2019 nog niet gekoppeld zijn aan de VSB-premie.

De financiële tegemoetkomingen voor zorg en behandeling in het kader van de VSB zullen in de toekomst niet of niet langer gekoppeld zijn aan de federale ziekteverzekering. Ze worden gekoppeld aan de aansluiting bij de VSB die verplicht is in Vlaanderen en vrijwillig in Brussel. Aansluiten gebeurt door het betalen van een jaarlijkse premie van 50 (51) respectievelijk 25 (26) euro voor rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering.

Er wordt een vrijstelling van de premie voorzien voor mensen die één of twee keer hun premie niet hebben betaald maar zich in een situatie van behartigenswaardigheid bevinden (bijv. zware financiële of psychosociale problemen) op het moment dat zij een beroep doen op zorg. Zo wordt vermeden dat zij hierdoor geen toegang zouden hebben tot zorg.

2. Armoedetoets

Op 14 maart 2014 keurde de Vlaamse Regering de implementatie van de armoedetoets binnen de Vlaamse overheid goed. Deze armoedetoets moet bijdragen tot een goede en kwaliteitsvolle regelgeving en dient er in het kader van een inclusief beleid voor te zorgen dat geen doelgroepen zoals mensen in armoede worden uitgesloten. Bovendien moet de armoedetoets ook proberen in te schatten dat de ontwikkelde regelgeving geen nieuwe armoede creëert.

De armoedetoets dient het resultaat te zijn van een participatief proces, waarbij overheidsactoren in dialoog gaan met andere betrokkenen omtrent het ontwerp van beleid en de mogelijke impact ervan op armoede of op ongelijkheid die tot armoede of uitsluiting kan leiden. Om een armoedetoets uit te voeren op het ontwerpdecreet Vlaamse Sociale Bescherming werd beleidskennis (administratie VSB) gekruist met ervaringskennis (Netwerk tegen Armoede) en wetenschappelijke kennis (VUB).

2.1. Armoedetoets en het voorontwerp van decreet Vlaamse sociale bescherming

Bij de opmaak van het voorontwerp van decreet Vlaamse sociale bescherming heeft het agentschap Vlaamse sociale bescherming met het Netwerk tegen Armoede een aantal overlegmomenten gehad, die ook geleid hebben tot aanpassingen van de tekst van het decreet. Het resultaat van die besprekingen is ook opgenomen in de nota aan de Vlaamse regering van 16 juni 2017 (blz. 19- 21).

De besprekingen met de administratie VSB, VVSG en het Netwerk tegen armoede geven aanleiding tot het formuleren van een aantal vragen, bezorgdheden en aanbevelingen

2.2 Behartenswaardige situatie (art 95).

Armoedegrens

De armoedegrens wordt bepaald overeenkomstig de Europese richtlijnen. In de volgende gevallen wordt aangenomen dat de betrokkene een inkomen onder de armoedegrens heeft:

- Leefloon
- IVT
- Minimum werkloosheidsuitkering
- Minimumuitkering ziekteverzekering
- IGO

In deze gevallen volstaat een attestering. Een sociaal onderzoek naar bestaansmiddelen is overbodig. Voor een aantal gevallen zal echter toch nog

een sociaal onderzoek nodig zijn (bv. zelfstandige in armoede) om aan te tonen dat een persoon een inkomen onder de armoedegrens heeft.

- Het Netwerk tegen armoede is bezorgd dat de gehanteerde inkomensgrenzen van 60% van het mediaan netto gezinsinkomen een onderschatting is van het aantal mensen in armoede en pleit ervoor om de grens op te trekken naar 65% van het mediaaninkomen. Binnen het ontwerpbesluit kon hier niet op ingegaan worden. Toch verdient het aanbeveling om niet enkel in het bepalen van de behartenswaardigheid, maar ook in het vastleggen van de (toekomstige) tegemoetkomingen van de VSB rekening te houden met de financiële mogelijkheden van de gebruikers. Systemen zoals inkomensgerateerde tegemoetkomingen of het bepalen van een maximumfactuur voor de persoonlijke bijdragen voor (niet medische) kosten. Het is in dit verband belangrijk om de impact van de VSB ten opzichte van de draagkracht van de gebruiker te monitoren.

Medische, sociale en financiële behartenswaardigheid

Hier is sprake van een open categorie waarbij het OCMW op basis van een sociaal onderzoek aantoonbaar dat er sprake is van behartenswaardigheid. Deze dossiers worden gerapporteerd aan de administratie VSB (AVSB) voor monitoring en evaluatie.

Aandachtspunten

Administratieve overlast voor OCMW vermijden

De informatie over leefloon e.a. is vaak via een ander kanaal al beschikbaar voor de zorgkas. Er moet vermeden worden dat extra en overbodige stappen via OCMW nodig zijn, als de informatie op een andere manier al tot bij de zorgkas gekomen is.

Negatieve beslissing behartenswaardigheid

Bij een negatieve beslissing behartenswaardigheid deelt het OCMW dat mee aan betrokkene en motiveert de beslissing. Beroep is mogelijk bij de AR.

De aansluiting bij de VSB, die verplicht is in Vlaanderen en vrijwillig in Brussel, gebeurt door het betalen van een jaarlijkse premie van 50 (51 geïndexeerd) respectievelijk 25 (26 geïndexeerd) euro voor rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering.

Voor personen in armoede of met een risico op uitsluiting, is het betalen van een bijdrage voor een aansluiting bij de VSB vaak erg moeilijk. In het ontwerpbesluit werd de behartenswaardigheid opgenomen en na herhaalde bespreking met de administratie VSB en het Netwerk tegen armoede technisch uitgewerkt.

Belangrijk daarbij zijn de volgende aandachtspunten en aanbevelingen:

- Het vaststellen van een behartenswaardige situatie en het delen van informatie hierover houdt rekening met het beschermen van de privacy van de betrokkene en voorkomt stigmatisering.
- Het netwerk geeft aan dat gegevensdeling positief is voor het automatisch toekennen van rechten, maar vraagt aandacht voor de privacy van

de gebruiker. Zo moet het attest van 'behartenswaardigheid' uitsluitend zichtbaar zijn voor de zorgkas en niet voor bv. de bandagist.

- De zorgkas gaat, in geval van niet betaalde premies, proactief na of de gebruiker (of iemand van zijn gezin, zijn vertegenwoordiger) zich in een behartenswaardige situatie bevindt. Het verdient aanbeveling om de zorgkassen daarop te wijzen.
- Daar waar mogelijk verdient het aanbeveling om zoveel mogelijk automatisch rechten toe te kennen indien de gebruiker of iemand uit zijn gezin/ zijn vertegenwoordiger voldoet aan de voorwaarden voor behartenswaardigheid. In dit verband wordt best nagegaan of de noodzakelijke gegevens voor automatische rechtentoekenning in de KSZ gegevens kunnen gebruikt worden.
- Wanneer de gebruiker of iemand uit zijn gezin niet voldoet aan de voorwaarden (zoals vermeld in 1° tot en met 4°) kan het OCMW aan de hand van een sociaal onderzoek alsnog vaststellen dat er sprake is van een behartenswaardige situatie. In dit verband verdient het aanbeveling om de administratieve overlast zoveel mogelijk te beperken en na een zekere looptijd een overzicht te krijgen over aspecten die tot behartenswaardigheid aanleiding kunnen geven.
Het verdient ook aanbeveling om na te gaan op welke wijze een dergelijke attestering kan afgeleverd worden.
- Het verdient tevens aanbeveling, met het oog op zowel automatische rechtentoekenning als op objectivering, om voor het inschalingsinstrument (BelRai, BelRai-screener) naast de medische componenten, ook psycho-sociale en financiële (omgevingscomponenten) te includeren. (cfr studie steunpeunt WVG – BelRAI - sociale module)
- Het verdient aanbeveling om ook de CAW's te betrekken in het overleg, aangezien zij ook in aanraking komen met de doelgroep van personen in schuldbemiddeling of budgetbeheer. Ook het breed onthaal (OCMW, DMW en CAW) kan hiervoor aangesproken worden.
- In Vlaanderen is er een verplichte aansluiting bij de VSB. In Brussel is dit vooralsnog niet het geval. Uit de programmatiestudie Brussel (De Donder, L., Verté, E., Teugels, H. Glorieux, M., Bernard, M., Vanmechelen, O., Smetcoren, A.-S., Persyn, P. & Verté, D. (2012)) en het rapport van het Observatorium van Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad. (2007) *Thuiswonen na je 65ste: atlas van de behoeften en de actoren in Brussel*. Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie blijkt dat samen met het absolute aantal ouderen ook het aandeel ouderen met een beperkt inkomen toeneemt. In 2010 ontving 9 % van de 65-plussers een Inkomensgarantie voor Ouderen. 22,1% ouderen heeft een maandelijks gezinsinkomen van minder dan 1000 euro. Eén op negen Brusselse ouderen boven 75 jaar verklaart gezondheidsuitgaven uit te stellen omwille van financiële moeilijkheden (t.o.v. Belgisch gemiddelde van 3,9%)¹. Meer dan 15% vindt de thuiszorg onbetaalbaar. Nochtans hebben mensen met een lagere socio-economische status vaker en vroeger last van gezondheidsproblemen en functionele beperkingen en bijgevolg een hogere kans om gebruik te moeten maken van een thuiszorgdienst.

¹ Observatorium van Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad. (2010). *Welzijnsbarometer: Brussels Armoederapport*. Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Bovendien stellen personen met beperkte financiële middelen niet alleen gezondheidsuitgaven uit, zij zijn ook minder geneigd om uit eigen beweging zich aan te sluiten bij een optionele zorgverzekering. Het verdient dan ook aanbeveling om voor wat Brussel betreft nauwgezet op te volgen welke beslissingen de Brusselse Regering neemt inzake de organisatie van de overgedragen bevoegdheden (zelfredzaamheidsverzekering) en vooral op welke wijze een oplossing kan gevonden worden voor de Brusselaars en niet in het minst de meest kwetsbaren.

- Personen, die niet in orde zijn met hun verzekeraar, doen vaak geen beroep op de aangeboden hulp of zorgen omwille van drempelvrees of schroom. Bovendien vinden ook kwetsbare ouderen vaak de weg niet naar de hulpverlening. Het volstaat bijgevolg niet om behartenswaardigheid als principe in te schrijven in het decreet. De toeleiding naar de juiste instantie mag zich niet beperken tot het louter administratief verwijzen naar bv. het OCMW om de behartenswaardigheid te attesteren. Het gevaar bestaat dat betrokkene nooit de stap naar het OCMW zet. Opvolging en mee begeleiden is erg belangrijk bij deze doelgroep. Het verdient aanbeveling om de betrokken zorgkas de opdracht te geven om dossiers 'behartenswaardigheid' verder op te volgen en te begeleiden naar bijvoorbeeld het OCMW, CAW,
- In de artikels met betrekking tot behartenswaardigheid stelt het Netwerk tegen armoede voor om in plaats van de gebruiker telkens te spreken over de gebruiker of zijn gezin. Een gebruiker kan immers zelf een inkomen hebben dat boven de armoedegrens ligt als dat individueel bekeken wordt, maar het volledige gezin kan er samen onder zitten. Deze uitkeringen krijgt men immers maar als er onvoldoende inkomen is bij de andere gezinsleden, maw als iemand anders in het gezin een dergelijke uitkering heeft, is er reden genoeg om ook hier van rechtswege behartenswaardigheid toe te passen op de gebruiker zelf.
- Bij werkloosheidsuitkering klopt de redenering alleen van rechtswege als die minimumuitkering de enige is in het gezin, dus enkel als dat het inkomen is van de gebruiker zelf en er geen ander inkomen is in het gezin óf iemand anders in het gezin (dat kan een ouder zijn of een andere volwassene) als enige die minimumuitkering werkloosheid heeft. Het Netwerk tegen armoede stelt voor om deze redenering uit te breiden voor de minimumuitkeringen arbeidsongeschiktheid en zelfs de minimumpensioenen.

2.3 Mobiliteitshulpmiddelen (MoHM):

Wat overgedragen wordt door de 6de Staatshervorming is de RIZIV-bevoegdheid waardoor de mutualiteiten uitbetalen op basis van een nomenclatuur. Boven op de RIZIV-uitkering stond het VAPH nog in voor een aantal specifieke initiatieven voor minder dan 65j. Eén van de eerste wijzigingen is de uitbreiding van een deel van de VAPH-tegemoetkoming naar de doelgroep +65. Bij de groep van +65 wordt een systeem van huur (renting) van rolstoelen betracht

In de procedures moet aandacht komen dat er rationeel wordt omgegaan met de hulpmiddelen om overconsumptie tegen te gaan.

In het kader van MOHM zullen er steeds bepaalde types van rolstoelen (of andere MHM) zijn die volledig (of zo goed als volledig) vergoed worden. De PMZ kan wel opteren voor een ander type rolstoel of bepaalde aanpassingen die niet (of minder) terugbetaald worden. Maar dat is dan een eigen keuze.

Voorts moet de gebruiker het mobiliteitshulpmiddel correct onderhouden. Als dat niet het geval is, kunnen de kosten voor onderhoud fel oplopen (bv. nieuwe batterij door te laat her-opladen).

Wanneer een MHM toch stuk is voor het verstrijken van de hernieuwingstermijn, kan er toch nog een aanvraag worden gedaan. Deze vraag dient dan wel gemotiveerd te worden en wordt bekeken door de zorgkascommissie (ZKC).

Omtrent de Mobiliteitshulpmiddelen werden de volgende aanbevelingen en suggesties geformuleerd:

- Het netwerk geeft aan dat zij in de praktijk veel voorbeelden zien van personen die de weg niet vinden naar de juiste hulpverlening. Ook in dit verband rekent het Netwerk tegen armoede op een responsabilisering van de zorgkassen en op een ondersteunende rol van een breed onthaal in functie van detectie en toeleiding voor personen die zelf de weg niet vinden.
- Het Netwerk tegen armoede is bezorgd voor een Mattheus-effect, waarbij huur voorbehouden is voor een financieel kwetsbare groep en aankoop voor een geprivilegieerde groep.
- Omtrent de bezorgdheid van het Netwerk tegen armoede met betrekking tot de responsabilisering van de zorgkassen blijkt dat de studie van de Universiteit Gent vooral gericht is op de financiële responsabilisering en de administratieve processen. Het is dan ook aan te bevelen dat het 'uniek loket' vertaling moet krijgen in een aantal concrete opdrachten en opvolging. Vanuit de Vlaamse zorgkas zou men mensen moeten kunnen doorsturen naar eender welke 'dienst maatschappelijk werk' of OCMW. Het verdient bovendien aanbeveling om ook de indicatiestellers te responsabiliseren.
- Omtrent de responsabilisering van de gebruiker om overconsumptie van mobiliteitshulpmiddelen te vermijden, kan nagedacht worden over goede a priori controles en indicatiestellingen. Het hanteren van een verplichte persoonlijke bijdragen of een remgeld zal opnieuw aanleiding geven tot een verminderde toegankelijkheid van de zorg-ondersteunende initiatieven, indien sociale correcties (cf. behartenswaardigheid) niet worden meegenomen.
- In het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering (BVR) is ingeschreven dat vanaf de leeftijd van 85jaar ook voor wie nog thuis is, een systeem van huur wordt ingevoerd voor rolstoelen. In deze leeftijdscategorie worden dus geen rolstoelen meer aangekocht. De gebruiker sluit een huurcontract af met een bandagist die in ruil een passende rolstoel ter beschikking stelt. Via de derdebetalersregeling vergoedt de Vlaamse

Overheid maandelijks de bandagist. Er zijn geen kosten voor de gebruiker.

De bandagisten zijn er echter voor beducht, dat ze bij overlijden of bij het stopzetten van het contract hun rolstoel in een aantal gevallen niet zullen kunnen recupereren. Vandaar dat zij vragende partij zijn om een waarborg te vragen bij de aflevering van de rolstoel. De waarborg wordt dan teruggestort bij het terug inleveren van de rolstoel. De maandelijkse huur voor een standaardrolstoel (bedrag van de waarborg) bedraagt in het huidige voorstel 35 euro. Omdat een waarborg een serieuze drempel kan zijn voor personen in armoede, is het aan te bevelen dat personen met een VT - statuut of die zich in een toestand van behartenswaardigheid bevinden geen waarborg hoeven te betalen.

- **Waarborg (Art.243):** de vraag rond behartenswaardigheid is uit het aanvraagdocument gehaald. Er kan een waarborg worden gevraagd (met uitzondering van personen met statuut VT) en in het huurcontract wordt opgenomen dat bij vermoeden van behartenswaardigheid de gebruiker zich kan wenden tot zijn zorgkas. De zorgkas moet nagaan of de persoon in aanmerking komt en laat weten aan de verstrekker dat hij de waarborg terug moet betalen. Idealiter verlopen deze gegevens via een gegevensstroom, maar aangezien dit nog niet mogelijk is, zal er gewerkt worden volgens dit voorstel.

In dit verband verdient het aanbeveling om in de voorziene gegevensstroom een automatische vrijstelling te voorzien in geval van behartenswaardigheid.

- Het Netwerk tegen armoede geeft aan dat er geen automatische toekenning van een verhoogde tegemoetkoming (VT) is voorzien. De rechthabende moet dit zelf aanvragen, waardoor personen die in aanmerking komen dit recht nog niet hebben.

Het is aan te bevelen om zorgkassen te responsabiliseren- bij onstentenis van een automatische rechtentoekenning- om bij aanvraag voor mobiliteitshulpmiddelen steeds na te gaan of de persoon in aanmerking komt voor VT.

Het moet ook opgemerkt dat naast het recht op VT ook personen in financieel moeilijke situaties kunnen vertoeven (bv chronische zieken) waarbij vrijstelling van waarborg moeten kunnen overwogen worden. We bevelen dan ook aan om bij de uitrol na te gaan welke specifieke profielen hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen.

- Het Netwerk tegen armoede verwijst naar art 35 met betrekking tot de indicatiestelling door een neuroloog of een gespecialiseerd rolstoeladviesteam. Zij zijn in dit verband bezorgd om de toeleiding van de patiënten naar de correcte indicatiesteller. Hoewel de indicatiestelling in de VSB zal verlopen zoals voorheen het geval was, is het toch aan te bevelen om vooral bij kwetsbare groepen via de verschillende bestaande toeleiders aandacht te vragen voor een proactieve detectie en toeleiding.
- Het Netwerk tegen armoede refereert naar hoofdstuk 2, waar mobiliteitshulpmiddelen buiten de productlijst worden behandeld. Daarbij

wordt opgemerkt dat mobiliteitshulpmiddelen die niet geleverd worden door een bandagist (vb elektrische fiets) noodzakelijk kunnen zijn voor personen om zelfredzaam te kunnen blijven. Het Netwerk tegen armoede illustreert hun bezorgdheid met een voorbeeld.

'Een man op arbeidsongeschiktheid, progressief tewerkgesteld (deeltijds) in een beschutte werkplaats kan niet terugvallen op openbaar vervoer (haltes ver van woning, onaangepaste rijtijden ivm zijn uurrooster), heeft geen rijbewijs wagen en ook onvoldoende middelen om een wagen aan te kopen, een elektrische rolstoel is geen oplossing (zijn beperking - rugletsel, kan geen lange afstand lopen wegens te belastend, maar niet zwaar genoeg voor rolstoel; afstand +- 10km tot het werk is ook te groot), een brommer is te zwaar om te manipuleren met zijn beperking, 10km fietsen kan hij fysiek niet aan, een elektrische fiets zou een oplossing zijn, maar daarvoor is noch via RIZIV, noch via VAPH tussenkomst voorzien...

Zowel sociale redenen dus (werk, mobiliteit, geen rijbewijs, onvoldoende middelen) als medische om hier te vragen naar een aangepast hulpmiddel, in dit geval elektrische fiets. Zo'n fiets huren kan hij nergens, aankoop is duur.

Het Netwerk tegen armoede geeft verder aan dat er nog heel wat variaties op deze vraag voor aangepaste mobiliteit kunnen bestaan, die noch federaal (DGHAN), noch via VSB zullen voorzien zijn... Wat kan hier?

- Het Netwerk tegen armoede geeft aan dat het Art. 285 niet kan inhouden dat de aanvraag een betalingsverbintenis is (bij weigering of bij gedeeltelijk akkoord). De gebruiker moet bij een weigering of een gedeeltelijk akkoord nog eerst bevestigen.
- Het Netwerk tegen armoede geeft aan dat het belangrijk is dat bij Art. 221 rekening gehouden met het feit dat gezondheidszorg binnen gevangenis zal overgeheveld worden van justitie naar het RIZIV. Hoewel het een federale bevoegdheid blijft, moet wel volgens het Netwerk nagegaan worden hoe een MOHM kan verkregen worden voor gebruikers die zijn opgenomen in een gevangenis.

In het kader van de artikelen omtrent de mobiliteitshulpmiddelen werden tevens een aantal vragen tot verduidelijking geformuleerd. Onderstaand worden deze weergegeven. Met de administratie is afgesproken dat noodzakelijke verduidelijkingen worden opgenomen in nota aan de Vlaamse regering.

- Kenningsgevingsprocedure, art 10 §2; Wat houdt 'controle vergoedingsvoorwaarden' in? Komen hier medici of paramedici aan te pas? Wie oordeelt op basis van welke criteria over goedkeuring/weigering? Gezien de aanvraag mee door de arts wordt gedaan, is toch logisch dat ook bij zorgkas een arts zijn oordeel geeft over vraag of de patiënt dit nodig heeft of niet.
- Art 11, 2e lid (ik zie gelijkaardige procedures in andere artikels) *er zijn 5 verschillende procedures die telkens eigenlijk verder bouwen (kennisgeving - basis - uitgebreide - uitgebreide plus- BTC).* Er is enkel een beroepsmogelijkheid voorzien? Bemiddeling als

voorafgaande stap niet? In het kader van het groeipakket is dat als nieuwigheid ingevoerd, lijkt ons vooruitgang, hier kan dat niet?

- Art 17 §2 Vergoeding voor het vervoer van het geleverd hulpmiddel. De gebruiker heeft vrije de keuze van een leverancier binnen een straal van 30km voor alle hulpmiddelen die mogelijks op deze manier moeten geleverd worden? Hoe wordt gegarandeerd dat de gebruiker bij een leverancier terecht kan binnen die straal (niet zijn fout dat voor bepaalde hulpmiddelen leverancier enkel verderop beschikbaar) + zich bewust is van die vrije keuze?
 - Art 24 Behartigenswaardigheid als grond voor vrijstelling huurwaarborg.
 - Art 25 §3 3° Stopzetting van rechtswege indien de persoon niet langer verzekerd is in het kader van de VSB; op welke gevallen slaat dit? Ook bij achterstallige betalingen? Wanneer er een ondersteuningsnood is, mag die niet on hold gezet wegens niet in orde met bijdragen of boeten.
 - §4 Wat gebeurt er met een huurcontract als een verstrekker plots zijn activiteiten stopzet. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat patiënt dan zonder hulpmiddel valt.
 - art 132 1e lid: Hoe wordt gegarandeerd dat de adviescommissie mobiliteitshulpmiddelen bij hun advisering over aanpassing mobiliteitshulpmiddelenbeleid onder meer rekening houdend met 'de maatschappelijke evoluties en de tevredenheid van de gebruikers' Hoe wordt dat laatste georganiseerd? Is er ergens voorzien dat de gebruikers moeten gehoord worden over hun tevredenheid, over noden die geen antwoord krijgen in voorzien beleid...?
- Het is aan te bevelen om na de uitrol van de VSB, ook voor de Mobiliteitshulpmiddelen, een kwaliteitsmonitoring te voorzien. Daarbij is het includeren van de gebruikers sterk aan te bevelen.
- (bijkomende tegemoetkoming)
Art 58 §1
'specificiteit van de noden' – Wordt ook de financiële draagkracht van de betrokkene in rekening genomen? Als dat de bedoeling is, wie schat dan in wat gebruiker wel/niet zelf aankan financieel en in welke mate gebrek aan middelen een eventuele drempel is om een mobiliteitshulpmiddel wel/niet aan te schaffen?
 - Art 61 §2 2°
Zelfde vraag als bij art. 58 en ook zelfde redenering als bij art 25: quid als gebruiker niet in orde is? Hoe wordt gegarandeerd dat gebruiker onmiddellijk antwoord op zijn nood krijgt?

- Art 62 § 2
Vanwaar dit criterium van 300 euro kosten minstens ten laste van de gebruiker? Een persoonlijk aandeel van 300 euro is érg hoog en - indien dit niet met BOB kan gedekt - wellicht reden om een mobiliteitshulpmiddel niet aan te schaffen wegens te hoge kost voor supplement.

- Art 63 en 64
Indien er zowel een aanvraag is gebeurd voor een tegemoetkoming als voor een bijkomende tegemoetkoming: een apart, in 2 fasen, antwoord over weigering/aanvaarding van beide tegemoetkomingen leidt, vrees ik tot verwarring. Kan er voor wie beide tegemoetkomingen heeft aangevraagd niet gewacht worden met een antwoord tot er voor beide aanvragen een beslissing is?
Wat voor administratie logisch lijkt is dat niet altijd voor de mensen; zo bv. een standaardmededeling van FAMIFED 'u heeft geen recht op een sociale toeslag', om dan verder in de brief uit te leggen dat bij indiening van extra info dat toch het geval kan zijn. Netwerk tegen Armoede krijgt dan paniekerige reacties van mensen die dachten dat ze opeens niet meer rechthebbend waren, terwijl ze enkel werd gevraagd om bijkomende info.

Hierbij wordt aanbevolen om over de beslissingen eenduidig en in begrijpbare taal te communiceren.

- Art 66
Het gevaar bestaat, dat mensen die hun aanvraag om bijkomende tegemoetkoming geweigerd zien en die niet alert zijn plots met een mobiliteitshulpmiddel geconfronteerd worden waar ze het supplement zelf voor moeten betalen. Quid als zij dat niet kunnen dragen en daarvoor gerekend hadden op de bijkomende tegemoetkoming? Dan zitten ze plots met een schuld die ze niet aankunnen.
- Art 73 § 3 3e lid
Hernieuwingstermijn begint te lopen vanaf het einde van het huurcontract. Dat betekent dat voor wie tijdelijk huurde de 'levensduur' van zijn mobiliteitshulpmiddel met 3 à 6 maanden wordt opgetrokken, dus dat hij in feite langer moet wachten tot hij kan vernieuwen dan voor wie niet tijdelijk huurde?
- Met betrekking tot de ambtshalve schrapping en daklozen wordt voorgesteld om te werken met een contactadres. In principe zou een referentieadres (bij het OCMW of privépersoon) er moeten voor zorgen dat er kan worden uitbetaald, maar het Netwerk verduidelijkt dat er veel problemen zijn op het terrein, een referentieadres wordt vaak geweigerd, waardoor de ambtelijk geschrapte/dakloze zonder officiële hoofdverblijfplaats blijft. Het Netwerk vermeldt dat de ZIV-wetgeving toelaat aan de verzekeringsinstellingen om een ander contactadres, opgegeven door de dakloze (vb. dat van een kennis of familielid), dan de officiële hoofdverblijfplaats, te gebruiken, zodat ziekte- en invaliditeitsuitkeringen niet hoeven geschorst te worden, maar verder kunnen uitbetaald worden, dit op voorwaarde dat er een regelmatig contact is met de rechthebbende. Niet alle mutualiteiten maken van die mogelijkheid gebruik, maar het wordt wel degelijk gebruikt en is vaak een oplossing om te kunnen verder uit betalen. Ook bij

sommige regionale RVA-kantoren (werkloosheid) zijn er dergelijke praktijken. Dit ziet het Netwerk ook als een piste voor uitputting van andere rechten door de dakloze bij gebrek aan officieel adres.

Daartoe is werken met een contactadres opgenomen in het decreet. En wie ambtelijk geschrapt is, kan geen sanctie krijgen.

- VSB voor minderjarigen zonder ouders of wettelijke vertegenwoordiger: na overleg met het Netwerk tegen armoede werd de mogelijkheid ingeschreven om op basis van de aangetoonde nood na advies van de bezwaarcommissie alsnog in aanmerking te komen voor tegemoetkoming

- Detentie:

Op vraag van het Netwerk tegen armoede werd nagezien wat er gebeurt met de uitkeringen bij detentie en of bij invrijheidsstelling een nieuwe aanvraag noodzakelijk is.

- Vluchtelingen:

Bepaalde doelgroepen (zoals bijvoorbeeld vluchtelingen) voldoen niet aan de verblijfsvoorwaarde van 5 jaar, die VSB oplegt. Vraag is op welke manier daar in Vlaanderen zullen mee omgaan worden. Momenteel worden de kosten voor zorg en ondersteuning van deze doelgroep ten laste genomen door Fedasil of de POD MI.

- Achterstallige bijdragen en een afbetalingsplan.

Het Netwerk tegen armoede vraagt wat er gebeurt indien iemand een tegemoetkoming heeft maar ook achterstallige bijdragen heeft?

- Het Netwerk tegen armoede vraagt of het mogelijk is ambtshalve te verzaken aan terugvordering in 'behartigenswaardige situaties', omdat mensen in armoede dikwijls met een probleem van mondigheid kampen bij het indienen. THAB:

- THAB

De 'uitgaande grensarbeiders' is een categorie die geen recht heeft op een THAB. Een overgangsmaatregel voorziet dat het huidige systeem blijft bestaan voor personen die een dossier lopende hebben op 01/01/2017. In het decreet is een aanpassing opgenomen, waarbij vrijwillige aansluiting mogelijk is..

THAB is inkomensgerelateerd, en wordt dus beïnvloed bij een wijziging van de gezinssituatie. Tot nu ging men altijd terug naar het moment waarop de situatie verandert, nu wordt voorzien om dit te doen op het moment dat de wijziging wordt gerapporteerd via de digitale stroom.

- BOB

Het Netwerk tegen armoede geeft aan dat voor mensen met een lichte handicap en die in armoede verkeren een ondersteuning moet kunnen voorzien worden. Binnen de groep van mensen in armoede die net niet voor het BOB in aanmerking komen wordt gevraagd om nog te diversifiëren. BOB is echter niet inkomens gerelateerd maar op basis van de handicap. Het BOB wordt geëvalueerd in 2018. Een project is opgezet om BOB te evalueren binnen het Steunpunt WVG. Het is aanbevolen om het netwerk tegen armoede te betrekken bij deze studie.

Met het Netwerk tegen armoede en de administratie VSB, werd vervolgens een artikelgewijze bespreking gevoerd van het ontwerpbesluit. Onderstaand vermelden we de opmerkingen van het Netwerk tegen armoede en mogelijke aanbevelingen.

Zie artikel 83 van het BVR:

De niet-betaling van de premie of de gedeeltelijke betaling van de premie wordt in de volgende gevallen niet in aanmerking genomen om een administratieve geldboete op te leggen:

(...)

3° het lid is op het moment van de verzending van de aangetekende brief, vermeld in Art. 75, het voorwerp van budgetbegeleiding of budgetbeheer door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of door een door de Vlaamse Gemeenschap erkende instelling voor schuldbemiddeling. Het bewijs daarvan is een attest van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of van de erkende instelling;

Voor de doelgroep van mensen in armoede kan de gecentraliseerde schuldenbegeleiding, "My Trusto" een belangrijke ondersteuning zijn voor het afbetalen van hun schulden. Belangrijk is dat de schuldenbegeleiding van My Trusto gelijkgesteld wordt met budgetbegeleiding of budgetbeheer van een OCMW of een door de Vlaamse Gemeenschap erkende instelling. Als 3° van dit artikel aangevuld met volgende deze bepaling "of van een minnelijke inning van schuldvorderingen vermeld in artikel 519, §2, 5° Ger.W " wordt geen boete meer opgelegd. De betrokkene krijgt dan de kans om de achterstallige bijdragen met ondersteuning van MyTrusto af te betalen. De dienstverlening is dezelfde (of soms meer dan) schuldbegeleiding door OCMW. De laatste zin moet dan nog aangevuld worden met "of van de deurwaarder"

Zie artikel 54 van het decreet:

Art. 54. In alle gevallen waarin dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan voorzien in het toezenden van stukken of het doen van betalingen op de hoofdverblijfplaats, moet gebruik worden gemaakt van het informatiegegeven betreffende de hoofdverblijfplaats, vermeld bij artikel 3, eerste lid, 5°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Van de verplichting, vermeld in het eerste lid, kan worden afgeweken in de door de

Vlaamse Regering bepaalde gevallen.

Heel strikt genomen, zouden we voor de categorieën van personen, vermeld in artikel 44 van het decreet (staatlozen, ambtshalve geschrapten, ...) in het BVR een afwijking moeten inschrijven van de verplichting om de stukken te doen toekomen op de hoofdverblijfplaats zoals weergegeven in het Rijksregister.

- Zie artikel 120 van het BVR:
Art. 120. Tegen de beslissing van de zorgkas over de vrijstelling van de betaling van niet tijdig betaalde premies of over de vermindering van de premies conform artikel 46, §1, van het decreet van [...], kan door de gebruiker beroep worden aangetekend bij de arbeidsrechtbank binnen een termijn van drie maanden na de ontvangst van de bestreden beslissing.

Het zou wenselijk zijn om als tussenstap een administratieve beroepsprocedure zop te nemen in de tekst van het BVR.

- Art. 60 § 2 (administratieve aansluiting)
Het Netwerk wenst graag verduidelijking rond de inhoud van "bewijsstukken". Het Netwerk is vragende partij voor een verklaring op basis van informele informatie. Bijvoorbeeld: een vereniging/hulpverlener/dienst/... waar de persoon vaak gebruik van maakt kan verklaren dat de persoon hier effectief regelmatig komt. In principe zou dit ook de zorgkas zelf moeten kunnen zijn. Dit is dan een indicatie dat de persoon in de buurt verblijft. Zorg is dat dit niet onnodig leidt tot het vragen van schriftelijke verklaringen die een ambtelijk geschrapte zou moeten bij elkaar zoeken –met risico non take up als gevolg- maar ook kan via bevestiging tussen diensten, mondelinge verklaring...

Het is aan te bevelen om dit op te nemen in het BVR of het MB.

- Art. 275 en 283 (BTC)
Verduidelijking bij het hoofdstuk rond BTC: de 300€ verwijst naar een drempel om het dossier ontvankelijk te verklaren om voor te leggen aan BTC. Het is geen franchise. Bij behartenswaardigheid geldt deze drempel tot ontvankelijkheid (van 300 euro) niet.

- ZKC
Het Netwerk vraagt zich af of de sociale functie vertegenwoordigd is in de zorgkassencommissie. Als bij de beoordeling van een dossier niet alleen de ICF – score een rol speelt, maar ook de sociale context dan is een sociaal profiel echt (maatschappelijk werker, psycholoog...) wel aangewezen. Dit is niet voorzien in het ontwerpdecreet, binnen het ontwerp van BVR kan dit niet opgelost, tenzij mocht 1 van de in het decreet voorziene profielen sociaal kunnen ingevuld worden.

Het is aan te bevelen om een lid met een sociaal profiel op te nemen in de zorgkascommissie, gelet op het belang van de sociale context bij de verschillende pijlers van de VSB.

- In verband met artikel 69 (zorgpremie) onderstreept het Netwerk tegen armoede dat zij ongerust zijn voor een mogelijke verhoging van de zorgpremie. Zoals reeds eerder vermeld bij een eventuele invoering van een remgeld wordt aanbevolen om bij dergelijke initiatieven de nodige sociale correcties te voorzien.

- Art 172 Laatste zin 2e lid
 Het Netwerk tegen armoede vraagt verduidelijking rond de indexsprongen. Komt overeen met aantal indexsprongen die er federaal waren voor uitkeringen in sociale zekerheid en bijstand? Indien daar de uitkeringen wel (meer) geïndexeerd en hier, voor THAB, de inkomensgrens niet of minder, riskeren er dan mensen die nu nog rechthebbende zijn op de tegemoetkoming haar enkel daarom te verliezen? ('t is dat we iets gelijkaardigs zagen bij optrekken minimumpensioenen en niet-indexeren van belastingschalen in personenbelasting...)

- Art 192, 193
 Vraag om verduidelijking:
 Klopt het dat het recht op tegemoetkoming vervalt, indien de rechthebbende 2 maanden niets van zich laat horen en er onvoldoende elementen zijn om te beslissen? Dit is een definitief verlies van recht op tegemoetkoming of kan alsnog rechtgezet als rechthebbende toch opduikt? Dat laatste zou moeten blijven kunnen. Opnieuw denken we aan mensen die ambtshalve geschrapt zijn en (even) van de radar verdwijnen, maar het zou ook tout court over mensen kunnen gaan die hun briefwisseling niet openen/niet zorgvuldig opvolgen... wat vaak voorkomt bij mensen in armoede.

- Art 193 en 195
 Vraag om verduidelijking:
 We denken hier ook aan mensen die wel reageren, maar zelf niet voldoende info kunnen geven, want daar niet over beschikken. Bv. mensen met onvoldoende info over evt. nog hangende buitenlandse rechten die ze zouden hebben en die zelf geen vat hebben op reactiesnelheid buitenlandse (uitkerings)instellingen die daar duidelijkheid moeten over verschaffen. We weten bv. ihkv IGO dat dit vaak voorkomt, in het verleden een paar keer gezien dat pensioendiensten dan maar positieve beslissing namen en uitkeerden, hoewel er nog info ontbrak. Wat zijn hier criteria? Voor ons is uitgangspunt: mensen zijn hier, als zorgnood is vastgesteld en ze hebben acuut nood aan (financiële) ondersteuning, moeten zij voordeel van de twijfel krijgen. Uiteraard vermijden dat dan zwaar moet worden teruggevorderd.

- Art 204 § 1 3° en Art 209 § 3 en Art 216 9°
 Indien de bescherming in die andere stelsels (elders in het land of buitenland) minder sterk is, waarom wordt dan vanuit de VSB niet aangevuld tot het beschermingsniveau dat ook voor de andere rechthebbenden geldt? Mensen hebben bijdragen geleverd aan het

systeem, dan gebiedt de verzekeringslogica toch dat hun risico in dezelfde mate gedekt is?

Er wordt aanbevolen om deze kwestie te regelen in de samenwerkingsakkoorden tussen de regio's

- Vraag om verduidelijking:
Art. 40: moet een klacht steeds schriftelijk gemeld worden aan de ombudsdienst? Best zo laagdrempelig mogelijk houden. Bv: gebruiker moet ook bij het loket (zorgkas) zijn klacht mondeling kunnen melden en de ZK moet deze klacht dan kunnen overmaken aan de ombudsdienst.
- Art. 90 §2: vangt de doelgroep kinderen die geen relatie hebben met ouder of voogd ("weglopers") niet op. De term "behartenswaardigheid" (laatste lid) heeft hier ook een andere definitie dan hoger is beschreven (gaat hier niet om financiële situatie).
- Art. 99, §1, 1°: verantwoordelijkheid wordt bij de gebruiker gelegd maar een gebruiker kent zijn rechten qua verzekering vaak niet. Wat is de impact voor gebruikers die te goeder trouw zijn maar niet wisten dat ze bepaalde info moesten doorgeven. En hoe wordt opgevangen dat de ZK deze situatie opvolgt? Zeker bij kwetsbare groepen moeten terugvorderingen voorkomen worden.
- Art. 103 §2: de eerste brief is altijd een gewone brief, nu staat dit als een mogelijkheid ("kan" i.p.v. "moet").
- Art. 104: het feit dat een afbetalingsplan mogelijk is, zou actief moeten worden meegedeeld aan de gebruiker. Alsook melding maken van een termijn (binnen welke termijn moet het afbetaald zijn?).
- Art 172 Laatste zin 2e lid
Dit betekent dat er (een) indexsprong(en) is/zijn? Zo ja, dit komt overeen met aantal indexsprongen die er federaal waren voor uitkeringen in sociale zekerheid en bijstand? Indien daar de uitkeringen wel (meer) geïndexeerd en hier, voor THAB, de inkomensgrens niet of minder, riskeren er dan mensen die nu nog rechthebbende zijn op de tegemoetkoming haar enkel daarom te verliezen?
- Art 196
Hoe wordt hier gegarandeerd enerzijds dat een evt. eerdere tegemoetkoming niet overlapt met een nieuwe, zodat terugvordering achteraf niet nodig is? En anderzijds dat mensen zo automatisch mogelijk overgaan tot aanvraag, zodat er naadloze overgang van ene naar andere tegemoetkoming kan. Dit om (kortstondige? mogelijk sterke?) terugval in maandelijks beschikbaar budget/inkomen voor de rechthebbende maximaal te vermijden?

Een hoop mensen zal bij verhuis zich niet zomaar zelf bewust zijn van het feit dat hun recht op uitkering van hun eigen initiatief afhangt. Non

take up moet hier vermeden. Dit kan niet minstens half automatisch door uitwisseling van info tussen gemeenschappen en dan opvragen bijkomende info bij rechthebbende?

Het wordt aanbevolen om dit item op te nemen in het samenwerkingsakkoord tussen de regio's.

30 juni 2018

Prof.dr. Dominique Verté

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. Verté', written over a horizontal line.